

Uchwała nr 2379
Senatu Uniwersytetu w Białymstoku
z dnia 27 marca 2019 r.

w sprawie utworzenia kierunku pedagogika specjalna na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim i ustalenia programu studiów, obowiązującego od roku akademickiego 2019/2020

Na podstawie § 24 ust. 2 pkt 11 Statutu Uniwersytetu w Białymstoku w związku z art. 205 ust. 4 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1669 z późn. zm.) i na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2018 r., poz. 1668 z późn. zm.) Senat Uniwersytetu w Białymstoku uchwała, co następuje:

§ 1

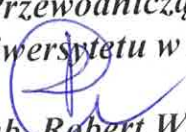
Senat Uniwersytetu w Białymstoku tworzy kierunek *pedagogika specjalna* na poziomie jednolitych studiów magisterskich o profilu ogólnoakademickim. Kierunek będzie prowadzony od roku akademickiego 2019/2020.

§ 2

Senat ustala program studiów dla kierunku *pedagogika specjalna* jednolite studia magisterskie o profilu ogólnoakademickim, prowadzone w formie stacjonarnej, stanowiący Załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Senatu Uniwersytetu w Białymstoku

Prof. dr hab. Robert W. Ciborowski

Załącznik
do Uchwały nr 2379
Senatu UWB
z dnia 27 marca 2019 r.

EFEKTY UCZENIA SIĘ
dla kierunku **PEDAGOGIKA SPECJALNA**
studia **magisterskie** – profil **ogólnoakademicki**

Umiejscowienie kierunku w dyscyplinie/dyscyplinach naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia się: pedagogika, psychologia, nauki socjologiczne, nauki medyczne, nauki prawne, językoznawstwo
wskazanie dyscypliny wiodącej: pedagogika

Po zakończeniu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela w przedszkolach, szkołach i placówkach specjalnych oraz nauczyciela pedagoga specjalnego edukacji włączającej w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych Absolwent:

Symbol opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK w zakresie: PEDAGOGIKA	OPIS CHARAKTERYSTYK DRUGIEGO STOPNIA PRK	Symbol efektu kierunkowego	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
WIEDZA, absolwent zna i rozumie:			
P7S_WG	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów	KA7_WG1	Posiada pogłębioną wiedzę psychologiczną i pedagogiczną pozwalającą na rozumienie procesów prawidłowego i zaburzonego rozwoju oraz procesów socjalizacji, wychowania i nauczania-uczenia się
		KA7_WG2	Zna źródła i miejsce pedagogiki specjalnej w systemie nauk oraz jej przedmiotowe i metodologiczne powiązania z naukami humanistycznymi, społecznymi i medycznymi
		KA7_WG3	Zna terminologię z różnych subdyscyplin pedagogiki specjalnej oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym
		KA7_WG4	Posiada uporządkowaną i pogłębioną wiedzę na temat subdyscyplin pedagogiki specjalnej, obejmującą ich teorię i praktykę
		KA7_WG5	Posiada uporządkowaną wiedzę dotyczącą rehabilitacji, edukacji, resocjalizacji, terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, rozumie różnorodne uwarunkowania tych procesów

<p>główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których jest przyporządkowany kierunek studiów</p>	<p>Posiada pogłębioną wiedzę o projektowaniu i prowadzeniu badań w pedagogice specjalnej, a w szczególności zna metody badań stosowanych w naukach humanistycznych i społecznych oraz rozumie postulat wieloparadygmatyczności</p> <p>Posiada pogłębioną wiedzę dotyczącą współczesnych podejść do problemów osób z niepełnosprawnością, przewlekłe choroby, nieprzystosowanych społecznie (podmiotowość autonomia, samostanowienie, jakość życia) i wynikających z nich implikacji społecznych i edukacyjnych (edukacja włączająca, integracyjna, specjalna)</p> <p>Posiada uporządkowaną wiedzę na temat systemu kształcenia specjalnego w kontekście systemu kształcenia ogólnodostępnego</p> <p>Posiada uporządkowaną wiedzę z zakresu organizacji i metodyki kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie włączającym i integracyjnym, w szczególności modeli współpracy pedagogów specjalnych z nauczycielami, specjalistami i rodzicami oraz modeli indywidualizacji lekcji, efektywnych strategii nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć</p> <p>Posiada uporządkowaną wiedzę merytoryczną i metodyczną niezbędną do prowadzenia zajęć w grupie uczniów o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych (zgodnie z wybraną specjalnością)</p> <p>Posiada merytoryczną i metodyczną wiedzę o kształtowaniu emisji głosu ucznia</p>
<p>fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji</p> <p>ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej</p> <p>z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego</p>	<p>Zna i rozumie zasady i normy etyczne obowiązujące w rehabilitacji, edukacji, terapii i resocjalizacji</p> <p>Posiada wiedzę z zakresu kultury języka</p> <p>Zna zasady efektywnego posługiwania się narzędziem głosu</p> <p>Zna i rozumie terminy i założenia metodologiczne oraz zasady i normy etyczne dotyczące projektowania i realizacji badań w zakresie pedagogiki specjalnej</p> <p>Zna i rozumie pojęcia i zasady związane z ochroną własności intelektualnej i prawa autorskiego oraz zarządzaniem zasobami własności intelektualnej</p> <p>Posiada podstawową wiedzę z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej</p>
	<p>KA7_WG6</p> <p>KA7_WG7</p> <p>KA7_WG8</p> <p>KA7_WG9</p> <p>KA7_WG10</p> <p>KA7_WG11</p>
	<p>KA7_WK1</p> <p>KA7_WK2</p> <p>KA7_WK3</p> <p>KA7_WK4</p> <p>KA7_WK5</p> <p>KA7_WK6</p>

		Posiada podstawową wiedzę w zakresie współczesnych technologii wspomagających proces uczenia się uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	KA7_WK7
		Zna i rozumie przepisy prawa oświatowego, w tym w zakresie organizowania procesu kształcenia, wychowania i udzielania wsparcia uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	KA7_WK8
UMIĘJĘTNOŚCI, absolwent potrafi:			
P7S_UW	<p>wykorzystywać posiadaną wiedzę – wykorzystywać i rozwiązywać złożone formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji, - dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, - przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi. <p>formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi</p>	KA7_UW1	Potrąfi wykorzystywać i integrować wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizy złożonych problemów rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych, resocjalizacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki zapewnienia pełnego uczestnictwa ucznia w procesie kształcenia i wychowania oraz wzmocnienia włączenia społecznego
		KA7_UW2	Potrąfi rozpoznawać i interpretować zjawiska społeczne – ukazujące ich powiązanie z różnymi obszarami pedagogiki specjalnej i innych nauk społecznych oraz humanistycznych i medycznych
		KA7_UW3	Ma rozwinięte umiejętności badawcze pozwalające na: rozróżnianie orientacji w metodologii badań pedagogicznych, formułowanie problemów badawczych, dobór adekwatnych metod, technik oraz konstruowanie narzędzi badawczych, opracowywanie, prezentowanie i interpretowanie wyników badań, wyciąganie wniosków, wskazywanie kierunków dalszych badań, w obrębie wybranej subdyscypliny pedagogiki specjalnej
		KA7_UW4	Potrąfi wykorzystywać na poziomie podstawowym wiedzę psychologiczną i na poziomie rozszerzonym wiedzę pedagogiczną oraz pozyskiwać dane do analizowania zachowań, procesów i zjawisk w obszarze edukacji, rehabilitacji, terapii i resocjalizacji
		KA_7UW5	Potrąfi wykorzystywać aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w planowaniu, realizacji i ewaluacji procesu wychowania i nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
P7S_UK	<p>komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców</p> <p>prowadzić debatę</p> <p>posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią</p>	KA7_UK1	Ma rozwinięte umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafi komunikować się z uczniem języka specjalistycznego i porozumiewać się w sposób precyzyjny i spójny przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie pedagogiki specjalnej, jak i osobami pochodzącymi z różnych środowisk
		KA7_UK2	Potrąfi komunikować się w sposób spełniający wymagania norm językowych

			<p>Potrąfi komunikować się w sposób dostosowany do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów i stosować metody wspomagające komunikowanie się</p> <p>Posiada umiejętność pogłębionego diagnozowania specjalnych potrzeb edukacyjnych w oparciu o model biopsychosocjalny, oceniania złożonych sytuacji rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych, resocjalizacyjnych oraz projektowania i przeprowadzania zajęć z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb wychowanków</p> <p>Potrąfi prowadzić zajęcia w grupie zróżnicowanej, indywidualizować zadania i dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów (w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z uwzględnieniem uczniów szczególnie uzdolnionych) oraz wykorzystywać zasady i metody uniwersalnego i indywidualnego projektowania zajęć</p> <p>Potrąfi inicjować i prowadzić działania ukierunkowane na wzmacnianie aktywności i uczestnictwa ucznia w procesie kształcenia i wychowania oraz włączenia społecznego</p> <p>Ma rozwiniętą umiejętność dostosowywania się do specyfiki funkcjonowania uczniów i wdrażania efektywnych programów zwiększających ich umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne oraz programów poprawiających integrację również uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi</p> <p>Potrąfi projektować i prowadzić zajęcia oraz dokonywać ich ewaluacji (zgodnie z wybraną specjalnością), zróżnicowanych metod monitorowania i oceniania postępów uczniów</p>
		KA7_UK3	
		KA7_UO1	
		KA7_UO2	
		KA7_UO3	
		KA7_UO4	
		KA7_UO5	
		KA7_UO6	
		KA7_UO7	
		KA7_UO8	
		KA7_UU1	
		KA7_UU2	
P7S_UO	<p>planować i organizować pracę indywidualną, kierować pracą zespołu</p> <p>współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach</p>		
P7S_UU	<p>samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie</p>		

		KA7_UU3	Potrafi efektywnie korzystać z głosu
		KA7_UU4	Potrafi posługiwać się przepisami prawa w celu optymalizowania procesu kształcenia i wychowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:			
P7S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów po-znawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielny-m rozwiazaniem problemu	KA7_KK1 KA7_KK2 KA7_KK3	Jest wrażliwy na problemy z obszaru pedagogiki specjalnej, wykazuje gotowość do konstruktywnego komunikowania się i współpracy z otoczeniem, do aktywnego uczestnictwa w grupach i organizacjach społecznych realizujących działania edukacyjne, rehabilitacyjne, terapeutyczne i resocjalizacyjne oraz ukierunkowane na promowanie włączenia społecznego Docenia tradycję i dorobek badań w zakresie pedagogiki specjalnej oraz rozumie potrzebę ich kontynuacji i poszerzania o nowe obszary i procedury badawcze Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności; rozumie potrzebę stałego samodoskonalenia się
P7S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego inicjowania działań na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	KA7_KO1 KA7_KO2	Jest przekonany o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; promowanie praw dziecka, ucznia i osób dorosłych z niepełnosprawnością oraz włączenia społecznego, jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych zadań profesjonalnych wynikających z roli nauczyciela Jest odpowiedzialny za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki, przestrzega zasad etyki zawodowej pedagoga specjalnego
P7S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • rozwijania dorobku zawodu, • podtrzymywania etosu zawodu, • przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad 	KA7_KR1 KA7_KR2 KA7_KR3 KA7_KR4	Ma świadomość znaczenia profesjonalizmu w swojej pracy, ma przekonanie o potrzebie refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej, wykazuje cechy refleksyjnego praktyka Prezentuje właściwą postawę wobec alternatywnych sposobów komunikacji osób z niepełnosprawnością oraz ich użytkowników Ma świadomość istnienia etycznego wymiaru badań naukowych Charakteryzuje się poszanowaniem kultury języka

Objaśnienia oznaczeń

P7S_WG – symbol opisu charakterystyk II stopnia PRK

P – profil praktyczny
A – profil ogólnoakademicki
P6 lub P7 – poziom PRK (6 - studia pierwszego stopnia, 7 – studia drugiego stopnia i magisterskie)
S – charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego
W – wiedza (kategoria opisowa)
G – głębia i zakres
K – kontekst
U – umiejętności (kategoria opisowa)
W – wykorzystanie wiedzy
K – komunikowanie się
O – organizacja pracy
U – uczenie się
K – kompetencje społeczne (kategoria opisowa)
K – krytyczna ocena
O – odpowiedzialność
R – rola zawodowa

KA7_WG1 – symbol efektu kierunkowego

K – kierunkowe efekty kształcenia
A – profil kształcenia (A - ogólnoakademicki, P – praktyczny)
6 – poziom kształcenia (6 - studia pierwszego stopnia, 7 – studia drugiego stopnia i magisterskie)
W – wiedza (kategoria opisowa)
G – głębia i zakres
K – kontekst
U – umiejętności (kategoria opisowa)
W – wykorzystanie wiedzy
K – komunikowanie się
O – organizacja pracy
U – uczenie się
K – kompetencje społeczne (kategoria opisowa)
K – krytyczna ocena
O – odpowiedzialność
R – rola zawodowa

PROGRAM STUDIÓW - część A

I INFORMACJE OGÓLNE

- Nazwa kierunku: PEDAGOGIKA SPECJALNA
- Poziom kształcenia: STUDIA JEDNOLITE MAGISTERSKIE
- Profil kształcenia: OGÓLNOAKADEMICKI
- Forma studiów: STACJONARNE
- Liczba semestrów: 10
- Łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia: 300
- Łączna liczba godzin dydaktycznych: **studia stacjonarne: 2915**
- Program uchwalony na posiedzeniu Rady Wydziału Pedagogiki i Psychologii w 21 marca 2019 roku. Program obowiązuje od roku akademickiego: 2019/2020

II MODUŁY KSZTAŁCENIA

1	2	3	4	5	WSKAZNIKI ILOŚCIOWE - Punkty ECTS w ramach zajęć:						
					6	7	8	9	10	11	12
Moduły (kod modułu: MK_1 oraz nazwa modułu)	Efekty kształcenia Wiedza Umiejętności Kompetencje społeczne (symbole)	Metody kształcenia Sposoby weryfikacji efektów uczenia się	Przedmioty/moduły	liczba punktów ECTS za przedmiot/moduł	wymagających lub innych osób prowadzących zajęcia	z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty uczenia się dla danego kierunku, poziomu i profilu kształcenia	zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/dyscyplinach do których przyporządkowany jest kierunek studiów	z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych (min. 5 pkt ECTS) - dla kierunków z innych dziedzin nauk *	z języka obcego (lektorat)	z praktyk zawodowych	do wyboru
1	KA7_WG3, KA7_WK2, KA7_UK2, KA7_KK3, KA7_KR4	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Język obcy	10	5	10	5		10		10
	KA7_WG3, KA7_WK2, KA7_UK2, KA7_KK3, KA7_KR4	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Język obcy	10	5	10	5		10		10
	KA7_WG2, KA7_UW1, KA7_UO2, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Wychowanie fizyczne		0	0	0				
	KA7_WG6, KA7_WK5, KA7_KR3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Ochrona własności intelektualnej	1	0,5	1	0,5				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	KA7_WG1, KA7_UW4, KA_7UW5, KA7_UO1, KA7_KK3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Podstawy psychologii ogólnej	2	1	2	1				
	KA7_WG1, KA7_WG5, KA7_UW1, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Psychologia rozwojowa	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG7, KA7_WG10, KA7_UW2, KA7_UW4, KA7_UK1, KA7_UO7, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Psychologia społeczna	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG2, KA7_WG5, KA7_WG7, KA7_UW2, KA7_UO1, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Psychologia kliniczna	2	1	2	1				
	KA7_WG1, KA7_WG2, KA_7UW5, KA7_UU1, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Wprowadzenie do pedagogiki	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG1, KA7_UW1, KA_7UW5, KA7_UO3, KA7_UU1, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Teoria wychowania	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG1, KA7_WG2, KA7_WG5, KA7_WG7, KA7_UW2, KA7_UO3, KA7_UO7, KA7_KK1, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Pedagogika społeczna	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG7, KA7_UW2, KA7_KK2, KA7_KR4	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Historia wychowania	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG1, KA7_WG2, KA7_WG5, KA7_UW1, KA7_UO1, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania dzieci ze SPE	2	1	2	1				
	KA7_WG1, KA7_WG5, KA7_WG7, KA7_UW2, KA7_UO7, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Wybrane zagadnienia z socjologii edukacji dziecka	2	1	2	1				
	KA7_WG7, KA7_UW1, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Wybrane zagadnienia antropologii w edukacji	1	0,5	1	0,5				
	KA7_WG1, KA7_WG9, KA_7UW5, KA7_KK3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Podstawy dydaktyki ogólnej	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WK2, KA7_UK1, KA7_UK2, KA7_KK1, KA7_KR4	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B: sylabusa na dany rok akademicki	Podstawy komunikacji społecznej w edukacji	2	1	2	1				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	KA7_WG5, KA7_WG10, KA7_UW2, KA7_UK1, KA7_UO7, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Podstawy edukacji międzykulturowej	2	1	2	1				
	KA7_WG1, KA7_WG9, KA7_WG10, KA7_UW5, KA7_KK1, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Podstawy edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG2, KA7_WG7, KA7_UW2, KA7_KK2, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Historia pedagogiki specjalnej	2	1	2	1				
	KA7_WG6, KA7_WG7, KA7_UW1, KA7_UO3, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Współczesne paradygmaty pedagogiki specjalnej	1	0,5	1	0,5				
	KA7_WG5, KA7_WK8, KA7_UK1, KA7_UU4, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Niepelnosprawność - wybrane aspekty społeczno-formalne	1	0,5	1	0,5				
	KA7_WG9, KA7_UO7, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Podstawy pedeutologii	1	0,5	1	0,5				
	KA7_WG7, KA7_KO2, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Etyka zawodu nauczyciela	1	0,5	1	0,5				
	KA7_WK3, KA7_UK2, KA7_UO3, KA7_UO4, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Podstawy logopedii w pedagogice specjalnej	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG1, KA7_WG2, KA7_WG8, KA7_WK8, KA7_UW2, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych i nieprzystosowanych społecznie	2	1	2	1				
	KA7_WG4, KA7_WK8, KA7_UW4, KA7_UO4, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Poradnictwo pedagogiczne w pedagogice specjalnej	2	1	2	1				
	KA7_WG1, KA7_WG9, KA7_UO7, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Wsparcie rodziny z dzieckiem ze SPE	2	1	2	1				
	KA7_WG2, KA7_WG7, KA7_UK1, KA7_UK3, KA7_UO4, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Warsztaty komunikacji interpersonalnej i mediacji w pedagogice specjalnej	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WK7	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Warsztaty rozwijania umiejętności życiowych dzieci i młodzieży ze SPE LUB Warsztaty pracy z rodziną (przedmiot do wyboru)	2	1	2	1				2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	KA7_WG1, KA7_UO2, KA7_UO4, KA7_UO5, KA7_UU1, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Psychologia kształcenia dzieci i młodzieży ze SPE	2	1	2	1				
	KA7_WG1, KA7_UW1, KA7_UW5, KA7_UO3, KA7_UU1, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Psychologia wychowawcza i psychoprofilaktyka	2	1	2	1				
	KA7_WG5, KA7_UW2, KA7_UK2, KA7_UO4, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Podstawy psychopatologii rozwoju dzieci i młodzieży ze SPE	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG1, KA7_WG3, KA7_WG5, KA7_WG7, KA7_WK1, KA7_UW1, KA7_UO1, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Psychologia rehabilitacji	2	1	2	1				
	KA7_WG1, KA7_WG2, KA7_WG3, KA7_WG4, KA7_WG5, KA7_UW1, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Pedagogika specjalna	4	2	4	2				
	KA7_WG5, KA7_UW4, KA7_UO3, KA7_UU1, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Pedagogika resocjalizacyjna z elementami twórczej resocjalizacji	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG1, KA7_WG5, KA7_WG10, KA7_UW1, KA7_UW5, KA7_UO3, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Podstawy pracy opiekuńczo-wychowawczej z dziećmi i młodzieżą ze SPE	2	1	2	1				
	KA7_WG3, KA7_WG7, KA7_UW2, KA7_UO1, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Podstawy andragogiki i geragogiki specjalnej	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG2, KA7_WG7, KA7_UW2, KA7_UO1, KA7_UO7	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Społeczno-kulturowe aspekty dorosłości osób z niepełnosprawnością	2	1	2	1				
	KA7_WG1, KA7_WG2, KA7_WG5, KA7_WG7, KA7_UW2, KA7_UO3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Podstawy edukacji zdrowotnej	1	0,5	1	0,5				
	KA7_WG7, KA7_UO5, KA7_UU1, KA7_KK1, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	System opieki i wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością	2	1	2	1				
	KA7_WG1, KA7_WG3, KA7_WG4, KA7_WG9, KA7_WK7, KA7_UW5, KA7_UU1, KA7_UU2, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Dydaktyka specjalna cz.1	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG1, KA7_WG3, KA7_WG4, KA7_WG9, KA7_WK7, KA7_UW5, KA7_UU1, KA7_UU2, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Dydaktyka specjalna cz.2	4	2	4	2				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	KA7_WG5, KA7_UW1, KA7_UW2, KA7_UO1, KA7_UO3, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Diagnostyka pedagogiczna	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG5, KA7_UO1, KA7_UO7, KA7_UU1, KA7_KK2, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Diagnoza dziecka ze SPE i rodziny	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG7, KA7_WG8, KA7_WG9, KA7_UW1, KA7_UO3, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Teoretyczne i aplikacyjne podstawy edukacji włączającej	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG2, KA7_WG7, KA7_WG8, KA7_WK8, KA7_UW1, KA7_UO3, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Wybrane zagadnienia z pedagogiki porównawczej	1	0,5	1	0,5				
	KA7_WG7, KA7_WG8, KA7_WG9, KA7_UW1, KA7_UO3, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Edukacja włączająca w Polsce i na świecie	1	0,5	1	0,5				
	KA7_UW2, KA7_UW5, KA7_UO1, KA7_UO5, KA7_KR1, KA7_KR3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów	4	2	4	2				
	KA7_WG5, KA7_WK1, KA7_WK7, KA7_UW1, KA7_UW5, KA7_UO1, KA7_UO5	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG5, KA7_WG9, KA7_WK8, KA7_UK3, KA7_UO7, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Pomoc psychologiczno-pedagogiczna uczniom ze SPE	2	1	2	1				
	KA7_WG9, KA7_UK3, KA7_UO2, KA7_UO4, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka pracy w grupie zróżnicowanej	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG10, KA7_UO1, KA7_UO2, KA7_UO5, KA7_UU4	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniami z niepełnosprawnością sensoryczną	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG7, KA7_UK3, KA7_UO2, KA7_UO4, KA7_UO7, KA7_UU1, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną	2	1	2	1				
	KA7_WG7, KA7_UO2, KA7_UO4, KA7_UO7, KA7_UU1, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniami z niepełnosprawnością ruchową i przewlekłe choroby	2	1	2	1				
	KA7_WG1, KA7_WG7, KA7_UO2, KA7_UO4, KA7_UO7, KA7_UU1, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniami z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi	2	1	2	1				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
KA7_WG10, KA7_UW1, KA7_UO2, KA7_UO5, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka zajęć korekcyjno-kompensacyjnych	2	1	2	1					
KA7_WG5, KA7_WG9, KA7_WG10, KA7_WK7, KA7_UW1, KA7_UO3, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka pracy z uczniem zdolnym	2	1	2	1					
KA7_WG5, KA7_UW2, KA7_UW4, KA7_UO3, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Profilaktyka w szkole	2	1	2	1					
KA7_WG1, KA7_WG5, KA7_UW1, KA7_UO3, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Oddziaływania socjoterapeutyczne w edukacji włączającej	2	1	2	1					
KA7_WG9, KA7_WK8, KA7_UW5, KA7_UU1, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Kultura organizacyjna i wsparcie szkoły włączającej	2	1	2	1					
KA7_WG5, KA7_WG8, KA7_WK8, KA7_UW2, KA7_UW5, KA7_UU4, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Polityka oświatowa i formalne podstawy pracy pedagoga specjalnego	3	1,5	3	1,5					
KA7_WG11, KA7_WK2, KA7_WK3, KA7_UK2, KA7_UU3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Emisja głosu	1	0,5	1	0,5					
KA7_WG11, KA7_WK2, KA7_WK3, KA7_UK1, KA7_UK2, KA7_KR4	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Kultura języka	2	1	2	1					
KA7_WG2, KA7_WK6, KA7_UO6, KA7_KK3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Pierwsza pomoc przedmedyczna	1	0,5	1	0,5					
KA7_WK7, KA7_UK3, KA7_UU2, KA7_KK3, KA7_KR2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Technologie informacyjno-komunikacyjne	2	1	2	1					
KA7_WG6, KA7_WK4, KA7_WK5, KA7_UW1, KA7_UW3, KA7_UO8, KA7_KK2, KA7_KR3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Seminarium dyplomowe	10	5	10	10					10
KA7_WG6, KA7_WK4, KA7_WK5, KA7_UW1, KA7_UW3, KA7_UO8, KA7_KK2, KA7_KR3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Seminarium dyplomowe	10	5	10	10					10
KA7_WG6, KA7_WK4, KA7_UW3, KA7_UO8, KA7_KK2, KA7_KR3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodologia badań społecznych	4	2	4	2					

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	KA7_WG6, KA7_WK4, KA7_UW3, KA7_UO8, KA7_KR3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Badania ilościowe z elementami statystyki	2	1	2	1				
	KA7_WG6, KA7_WK4, KA7_UW3, KA7_UO8, KA7_KR3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Metody badań jakościowych	3	1,5	3	1,5				
	KA7_WG4, KA7_WG9, KA7_WG10, KA7_UW1, KA7_UO1, KA7_UO5, KA7_UO2, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Praktyka - Klinika metodyczna (moduł 1, 2)	2	1	2	1				2
	KA7_WG4, KA7_WG9, KA7_WG10, KA7_UW1, KA7_UO1, KA7_UO5, KA7_UO2, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Praktyka - Klinika metodyczna (moduł 3)	4	2	4	2				4
	KA7_WG4, KA7_WG9, KA7_WG10, KA7_UW1, KA7_UO1, KA7_UO5, KA7_UO2, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Praktyka - Klinika metodyczna (moduł 4)	8	4	8	4				8
	KA7_WG4, KA7_WG9, KA7_WG10, KA7_UW1, KA7_UO1, KA7_UO5, KA7_UO2, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Praktyka - Klinika metodyczna (związana ze specjalnością (moduł 5 i 6))	8	4	8	4				8
	KA7_WG3, KA7_WG8, KA7_UO7, KA7_KK2, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	RAZEM	213	106,5	213	116,5	0	20	0	64
	KA7_WG2, KA7_WG4, KA7_WK6, KA7_UW2, KA7_KK2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną	4	2	4	2				4
	KA7_WG5, KA7_WG10, KA7_UW4, KA7_UU5, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Medyczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną	1	0,5	1	0,5				1
	KA7_WG8, KA7_WK8, KA7_UO4, KA7_UU4, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną	2	1	2	1				2
	KA7_WG9, KA7_UK3, KA7_UO2, KA7_UU2, KA7_KR2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Formalne aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną	3	1,5	3	1,5				3
	KA7_WG5, KA7_WG9, KA7_UO1, KA7_UO4, KA7_UO7	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Wczesna interwencja i stymulacja rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną	3	1,5	3	1,5				3
	KA7_WG5, KA7_WG10, KA7_UO5, KA7_UU1, KA7_KR2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusu na dany rok akademicki	Wybrane metody i techniki terapii pedagogicznej osób z niepełnosprawnością intelektualną	5	2,5	5	2,5				5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	KA7_WG1, KA7_UW1, KA_7UW5, KA7_UO1, KA7_UO3, KA7_UU1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Warsztaty umiejętności wychowawczych w pracy z młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną	4	2	4	2				4
	KA7_WG5, KA7_UO1, KA7_UU2, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Plastyka w pracy edukacyjno-terapeutycznej z osobami z niepełnosprawnością intelektualną	3	1,5	3	1,5				3
	KA7_WG5, KA7_WG10, KA7_WG11, KA7_WK2, KA7_WK3, KA7_UO2, KA7_UU3	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Teatr w pracy edukacyjno-terapeutycznej z osobami z niepełnosprawnością intelektualną	3	1,5	3	1,5				3
	KA7_WG9, KA7_WG11, KA7_UO4, KA7_UO7, KA7_KR2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Muzyka w pracy edukacyjno-terapeutycznej z osobami z niepełnosprawnością intelektualną	3	1,5	3	1,5				3
	KA7_WG10, KA7_WK1, KA_7UW5, KA7_UO2, KA7_UO4, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Alternatywne formy rozwijania aktywności ruchowej osób z niepełnosprawnością intelektualną	4	2	4	2				4
	KA7_UK1, KA7_UK2, KA7_UU3, KA7_KK1, KA7_KR2, KA7_KR4	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Rozwijanie kompetencji językowych i komunikacyjnych osób z niepełnosprawnością intelektualną	4	2	4	2				4
	KA7_WG5, KA7_WG7, KA7_UW1, KA7_UW4, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Kulturowe i społeczne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością intelektualną	6	3	6	3				6
	KA7_UW1, KA7_UW4, KA7_UO1, KA7_UU1, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością intelektualną	5	2,5	5	2,5				5
	KA7_WG8, KA7_WK8, KA_7UW5, KA7_UO2, KA7_UO7, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka wychowania przedszkolnego dzieci z niepełnosprawnością intelektualną	4	2	4	2				4
	KA7_WG1, KA7_WG9, KA7_WG10, KA_7UW5, KA7_UU2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka edukacji polonistycznej uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w klasach I-III	4	2	4	2				4
	KA7_WG1, KA7_WG9, KA7_WG10, KA_7UW5, KA7_UU2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka edukacji matematycznej uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w klasach I-III	4	2	4	2				4
	KA7_WG9, KA7_WG10, KA7_WK8, KA7_UO2, KA7_UO4, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w klasach I-III	4	2	4	2				4
	KA7_UW1, KA7_UO1, KA7_UO4, KA7_UU4, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka wychowania i nauczania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym	5	2,5	5	2,5				5

Moduł 8 SPECJALNOŚCIOWY: EDUKACJA I REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	KA7_WG9, KA7_WG10, KA7_UK3, KA7_UO5, KA7_KR1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka pracy rewalidacyjno-wychowawczej osób ze sprzężoną i głęboką niepełnosprawnością intelektualną	4	2	4	2				4
	KA7_WG9, KA7_WG10, KA7_UK3, KA7_UO2, KA7_UO7, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyka pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną w placówkach specjalnych	5	2,5	5	2,5				5
	KA7_WG9, KA7_UO2, KA7_UO4, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Rewalidacja indywidualna uczniów z niepełnosprawnością intelektualną	4	2	4	2				4
			RAZEM	87	43,5	87	43,5	0	0	0	87
			OGÓŁEM	300	150	300	160	0	20	0	151
	KA7_WG1, KA7_WK7, KA7_UW2, KA7_UW5, KA7_KK2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Współczesne koncepcje pedagogiki resocjalizacyjnej	5	2,5	5	2,5				5
	KA7_WG5, KA7_WG10, KA7_UW1, KA7_UW2, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Teoretyczne podstawy twórczej resocjalizacji	5	2,5	5	2,5				5
	KA7_WG5, KA7_WK8, KA7_UW1, KA7_UW4, KA7_KR2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Resocjalizacja osób z niepełnosprawnością	4	2	4	2				4
	KA7_WG2, KA7_WG4, KA7_UW1, KA7_UW4, KA7_KK2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Systemy resocjalizacyjne w Polsce i na świecie	5	2,5	5	2,5				5
	KA7_WK8, KA7_UO1, KA7_UO3, KA7_UW4, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Readaptacja i reintegracja społeczna w procesie resocjalizacji	5	2,5	5	2,5				5
	KA7_WG7, KA7_WG9, KA7_UW5, KA7_UO4, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Edukacja osób nieprzystosowanych społecznie	6	3	6	3				6
	KA7_WG5, KA7_WG8, KA7_UW1, KA7_UW2, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Pomoc rodzinie i poradnictwo resocjalizacyjne	4	2	4	2				4
	KA7_WG3, KA7_WK1, KA7_WK8, KA7_UW2, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Formalne podstawy pracy pedagoga resocjalizacyjnego	2	1	2	1				2
	KA7_WG7, KA7_WG9, KA7_UW4, KA7_UU1, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Problemy społeczno-wychowawcze w szkole i środowisku	4	2	4	2				4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
KA7_WG1, KA7_WG7, KA7_UO4, KA7_UW4, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Profilaktyka nieprzystosowania społecznego w placówkach edukacyjnych i wychowawczych	6	3	6	3					6
KA7_WG5, KA7_UW4, KA7_UO2, KA7_UU1, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Nauczyciel-wychowawca w szkole i placówce resocjalizacyjnej	4	2	4	2					4
KA7_WG1, KA7_WK1, KA7_UW2, KA7_UW4, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Dewiacje i patologie społeczne w perspektywie pedagogiki resocjalizacyjnej	5	2,5	5	2,5					5
KA7_WG5, KA7_WK4, KA7_UW1, KA7_UO1, KA7_KK2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Diagnoza resocjalizacyjna	6	3	6	3					6
KA7_WG1, KA7_WG10, KA7_UW1, KA7_UW4, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metodyczne podstawy resocjalizacji	2	1	2	1					2
KA7_WG5, KA7_WK1, KA7_UO3, KA7_UO7, KA7_UO3, KA7_KK1, KA7_KR4	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metody twórczej resocjalizacji (drama)	3	1,5	3	1,5					3
KA7_WG5, KA7_WK1, KA7_UO3, KA7_UO7, KA7_UO3, KA7_KK1, KA7_KR4	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metody twórczej resocjalizacji (teatr)	3	1,5	3	1,5					3
KA7_WG1, KA7_UU1, KA7_UW5, KA7_KK3, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metody twórczej resocjalizacji (sport)	3	1,5	3	1,5					3
KA7_WG5, KA7_WK1, KA7_WK, KA7_UW1, KA7_UO3, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metody twórczej resocjalizacji (muzykoterapia)	3	1,5	3	1,5					3
KA7_WG5, KA7_WK1, KA7_UW1, KA7_UO3, KA7_KK1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Metody twórczej resocjalizacji (atretreapia)	3	1,5	3	1,5					3
KA7_WG1, KA7_WG7, KA7_UW1, KA7_UO3, KA7_KO2	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Socjoterapia w resocjalizacji	4	2	4	2					4
KA7_WG1, KA7_WG9, KA7_UW1, KA7_UU1, KA7_KO1	Metody kształcenia, zaliczenie, egzaminy i inne sposoby weryfikacji określone w części B sylabusa na dany rok akademicki	Praca pedagoga szkolnego z uczniem nieprzystosowanym społecznie	5	2,5	5	2,5					5
		RAZEM	87	43,5	87	43,5	0	0	0	0	87
		OGÓŁEM	300	150	300	160	0	0	20	0	151

* dotyczy kierunków, które nie są przypisane do obszaru nauk humanistycznych lub społecznych

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
III WSKAŹNIKI PROCENTOWE											
1.	Procentowy udział punktów ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia:									50%	
2.	Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów do wyboru (min. 30%):									50%	
3.	Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji zajęć w języku obcym (w łącznej liczbie punktów ECTS przewidzianych programem studiów									6,7%	
4.	Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, dla kierunków o profilu praktycznym (powyżej 50%):									nie dotyczy	
5.	Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/dyscyplinach do których przyporządkowany jest kierunek studiów, dla kierunków o profilu ogólnoakademickim (powyżej 50 %):									53%	
6.	Procentowe udziały poszczególnych (wszystkich) dyscyplin naukowych, do których odnosi się program studiów:									pedagogika 69% nauki socjologiczne 3% psychologia 5% filozofia 3% nauki o komunikacji społecznej i mediach 8% językoznawstwo 3% informatyka 3% nauki prawne 2% nauki o kulturze i religii 1% nauki o zdrowiu 3%	
IV WARUNKI UKOŃCZENIA STUDIÓW ORAZ UZYSKIWANY TYTUŁ ZAWODOWY											
1. Zasady dopuszczenia do egzaminu dyplomowego: zdanie egzaminów i uzyskanie zaliczenia modułów przewidzianych programem studiów, napisanie pracy dyplomowej.											
2. Zakres i sposób przeprowadzenia egzaminu dyplomowego określony jest w procedurze dyplomowania.											
3. Absolwent uzyskuje tytuł zawodowy MAGISTRA po spełnieniu wymogów określonych w pkt 1 i 2.											

PROGRAM STUDIÓW - Część B

1. Nazwa kierunku: **PEDAGOGIKA SPECJALNA**
2. Poziom kształcenia: **JEDNOLITE MAGISTERSKIE**
3. Profil kształcenia: **OGÓLNOAKADEMICKI**

TREŚCI PROGRAMOWE MODUŁÓW

MK_1_PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

1) Język obcy

Język angielski rok I - Czynne posługiwanie się językiem obcym na poziomie językowym B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w kontaktach ze specjalistami jak również w komunikacji z osobami spoza grona specjalistów. Korzystanie ze źródeł obcojęzycznych, obejmujących zagadnienia ogólne, akademickie i specjalistyczne, właściwe dla danego kierunku. Czasy i konstrukcje wyrażające przeszłość, teraźniejszość, przyszłość. System szkolnictwa w Polsce i wybranych krajach anglojęzycznych - etapy kształcenia, typy szkół, przedmioty, zagadnienia szkolne, rola nauczyciela. Interkulturowość w kontaktach międzynarodowych i akademickich. Relacje międzyludzkie. Społeczeństwo i problemy społeczne. Praca i poszukiwanie pracy, rozmowa kwalifikacyjna.

Język francuski rok I - Kształcenie sprawności językowych: ćwiczenie mówienia, rozumienia i pisania tekstów w sytuacjach z życia codziennego, w kontekstach akademickich oraz zawodowych. Kształcenie kompetencji interkulturowej. Motywowanie do samodzielnej pracy: człowiek, dom, otoczenie, nauka, praca, rodzina, życie towarzyskie, zakupy, podróże, kultura, sport, zdrowie, moda i styl życia.

Język niemiecki rok I - wykształcenie umiejętności czynnego posługiwania się językiem niemieckim w sytuacjach codziennej komunikacji na poziomie elementarnym A2 oraz rozumienie podstawowej leksyki z zakresu pedagogiki i psychologii. Podstawowa wiedza ogólna o krajach niemieckojęzycznych. Przedstawienie siebie i kogoś. Techniki komunikacyjne, media elektroniczne, korespondencja mailowa, wiadomości typu SMS.

Język rosyjski rok I - Realizacja materiału leksykalno-gramatycznego ze szczególnym uwzględnieniem morfologii i składni oraz praktyczne ich zastosowanie. Nauczanie na poziomie B1 (średnim niższym), doskonalenie umiejętności słuchania i rozumienia, czytania, mówienia, pisania. Podstawowe pojęcia pedagogiki specjalnej i jej subdyscyplin. Praca, list motywacyjny, CV, rozmowa kwalifikacyjna, staranie się o pracę, formy zatrudnienia.

1a) Język obcy

Język angielski rok II - Zagadnienia językowe: formy czasownika, konstrukcje wyrażające przeszłość, czasowniki modalne, czasowniki wyrażające zmysły, strona bierna, mowa zależna, sposoby łączenia zdań złożonych, rzeczowniki policzalne, niepoliczalne i zbiorowe, określenia ilościowe, słownictwo ogólne i związane z kierunkiem pedagogiki. Zakres tematyczny: prezentacje, praca i wybór zawodu; formy zatrudnienia; przebieg kariery; staranie się o pracę; pedagogika specjalna (wybrane zagadnienia): prawa osób z niepełnosprawnością, edukacja włączająca, praca z osobami przewlekle chorymi, niesłyszącymi, słabosłyszącymi, niewidomymi, słabowidzącymi, z niepełnosprawnością intelektualną, z nieprzystosowaniem społecznym, szczególnie uzdolnionymi itp.

Język francuski rok II - Czynne posługiwanie się językiem francuskim w sytuacjach codziennej komunikacji. Rozumienie tekstów specjalistycznych i stosowanie terminologii z zakresu pedagogiki specjalnej i nauk pokrewnych.

Język rosyjski rok II - Realizacja materiału leksykalno-gramatycznego ze szczególnym uwzględnieniem morfologii i składni oraz praktyczne ich zastosowanie. Nauczanie na poziomie B1 (średnim niższym), doskonalenie umiejętności słuchania i rozumienia, czytania i rozumienia, mówienia, pisania.

- 2) **Wychowanie fizyczne** - Gry i zabawy ruchowe. Podstawowe elementy techniczne gry w piłce siatkowej, w koszykówce, w piłce nożnej, tenisie stołowym i innych. Ćwiczenia ogólnorozwojowe kształtujące podstawowe cechy motoryczne. Nauka i ćwiczenia na przyrządach kształtujących siłę. Nauka i ćwiczenia na przyrządach aerobowych. Podstawowe formy z rytmiki – proste układy taneczne. Aerobic. CrossFit & Fitness.
- 3) **Ochrona własności intelektualnej** - Podstawowa terminologia z zakresu ochrony własności intelektualnej. Przedmiot i podmiot prawa autorskiego. Autorskie prawa majątkowe i osobiste. Umowy autorsko prawne. Dozwolony użytek, prawo cytatu. Plagiat. Odpowiedzialność prawna z tytułu popełnienia plagiatu. Ochrona wizerunku. Katalog dóbr własności przemysłowej. Procedura rejestracji znaku towarowego przed Urzędem Patentowym RP. Procedury ochrony własności – definicje i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego. Zarządzanie własnością intelektualną, a zarządzanie wiedzą. Zarządzanie własnością intelektualną w działalności naukowo-badawczej. Wsparcie publiczne dla zarządzania własnością intelektualną.

MK_2_PRZYGOTOWANIE W ZAKRESIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYM

MK_2.1_PODSTAWY PRZYGOTOWANIA PSYCHOLOGICZNEGO

- 4) **Podstawy psychologii ogólnej** - Podstawowe nurty w psychologii. Podstawowe pojęcia i mechanizmy w psychoanalizie, behawioryzmie, psychologii humanistycznej. Procesy uwagi, procesy organizujące percepcję, procesy identyfikacji i rozpoznawania. Podstawowe prawa i pojęcia w psychofizyce. Psychologia motywacji - teoria przepływu Csikszentmihalyiego, teoria autodeterminacji, teoria Apter, teoria bezradności Seligmana. Psychologia emocji - teorie i badania Zajonca, Schwartz, Russella. Metodologia badań psychologicznych. Inteligencja – podstawowe parametry pomiaru. Podstawowe koncepcje i struktura osobowości. Uczenie się - warunkowanie klasyczne i sprawcze. Psychologia świadomości. Rozwój poznawczy w ciągu życia.
- 5) **Psychologia rozwojowa** - Środowisko rozwoju – struktura i konsekwencje. Czynniki zakłócające proces rozwoju. Konsekwencje niepunktualności wydarzeń życiowych. Mechanizm adaptacji i trudności przystosowawcze. Zaburzenia i opóźnienia rozwojowe. Wyzwania rozwojowe. Koncepcje jakości życia i dobrostanu. Modele rozwoju. Biologiczne i społeczne czynniki rozwoju. Fazy rozwoju. Rozwój wybranych funkcji psychicznych. Rozwój i kształtowanie osobowości. Rozwój a wychowanie. Tranzyce rozwojowe. Rozwój zainteresowań i rozwój kariery. Teorie i struktura osobowości. Psychologia różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu i stylu poznawczego. Sylwetka dziecka/ucznia od wieku poniemowlęcego przez przedszkolny, szkolny, po wczesną dorosłość. Proces rozwoju fizycznego, motorycznego, poznawczego (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga, pamięć) oraz społeczno-emocjonalnego. Kształtowanie się lateralizacji. Zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania. Konstruowanie się tożsamości. Dorosłość. Identyfikacja z nowymi rolami społecznymi. Kształtowanie się stylu życia
- 6) **Psychologia społeczna** – Postawy, stereotypy, uprzedzenia. Zachowania społeczne i ich uwarunkowania. Sytuacja interpersonalna. Empatia. Zachowania asertywne, agresywne i uległe. Stres i radzenie sobie z nim. Porozumiewanie się ludzi w instytucjach. Reguły współdziałania.

Psychologiczne koncepcje człowieka a interpretacja zachowań ucznia i sytuacji w szkole. Kontekst psychologiczny projektowania procesów edukacyjnych.

- 7) **Psychologia kliniczna** - Psychologia kliniczna jako nauka stosowana. Norma i jej rodzaje. Diagnoza kliniczna i typy diagnozy. Klasyfikacje zaburzeń psychicznych (DSM, ICD). Wybrane ujęcia teoretyczne psychologii klinicznej: podejście psychodynamiczne, behawioralne, poznawcze, humanistyczne. Mechanizmy obronne. Zaburzenia dysocjacyjno-konwersyjne. Zaburzenia osobowości. Zaburzenia lękowe. Uzależnienia. Diagnoza przypadku.

MK_2.2_PODSTAWY PRZYGOTOWANIA PEDAGOGICZNEGO

- 8) **Wprowadzenie do pedagogiki** - Nauka wśród innych form ludzkiego doświadczenia. Umocowanie pedagogiki wśród nauk społecznych i humanistycznych. Subdyscypliny pedagogiki. Paradygmaty pedagogiczne. Przedmiot badań i system pojęciowy współczesnej polskiej pedagogiki. Pogranicza pedagogiki i nauk pomocniczych. Teorie, nurty i kierunki pedagogiczne. Konteksty normatywne, personalistyczne i społeczne w pedagogice. Pedagogika autorytarna i nieautorytarna. Emancypacja i krytyczność w naukach o wychowaniu. Antypedagogika.
- 9) **Teoria wychowania** - Metodologiczne, aksjologiczne i teleologiczne zagadnienia teorii wychowania. Wychowanie w świetle koncepcji filozoficznych, psychologicznych i pedagogicznych. Funkcje wychowania. Proces wychowania, jego struktura, właściwości, dynamika. Podstawowe pojęcia w teorii wychowania. Osoba wychowawcy. Podstawowe środowiska wychowawcze: rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła. Podstawowe teorie pedagogiczne. Wychowanie a rozwój. Przymus i swoboda w wychowaniu. Wychowanie jako wspomaganie rozwoju. Wychowanie adaptacyjne i emancypacyjne. Podmiotowość w wychowaniu. Style i postawy wychowawcze. Konteksty wychowania. Źródła i przejawy kryzysu współczesnego wychowania. Niewłaściwe style wychowania.
- 10) **Pedagogika społeczna** – Geneza i rozwój pedagogiki społecznej. Przedmiot, zadania, funkcje pedagogiki społecznej. Podstawowe kategorie pojęć z zakresu pedagogiki społecznej. Charakterystyka wybranych środowisk lokalnych (miasta i wsi). Grupa rówieśnicza w kontekście wychowawczym oraz współczesnych zagrożeń. Organizacja, struktura, funkcje formalnych grup rówieśniczych. Człowiek w sytuacji zagrożenia – przyczyny, istota problemu, przeciwdziałanie. Bezrobocie, ubóstwo i bezdomność jako zjawiska społeczne. Metody pracy społeczno-wychowawczej. Migracje zagraniczne – ustalenia terminologiczne, podstawowe formy. Czas wolny w kontekście szans wychowawczych i zagrożeń. Zagadnienia integracji oddziaływań pedagogicznych rodziny i szkoły. Pozarządowe formy pomocy dziecku i rodzinie. Sytuacja dzieci w rodzinach migracyjnych – stan, uwarunkowania, perspektywy. Wolontariat jako forma pomocy człowiekowi i odpowiedź na współczesne potrzeby społeczne. Sektor pozarządowy – uwarunkowania prawne i formy funkcjonowania.
- 11) **Historia wychowania** – Myśl pedagogiczna w starożytności. Funkcje wychowania średniowiecznego. Reformacja i jej znaczenie. Charakterystyka kontrreformacji i jej znaczenie. Komisja Edukacji Narodowej /1773–1794/. Główne nurty filozoficzne w epoce Oświecenia. Sytuacja społeczno-polityczna w Rzeczypospolitej w okresie powołania KEN. Oświata pod zaborami. Początki pedagogiki specjalnej. Maria Grzegorzewska – twórczyni polskiej pedagogiki specjalnej i jej Metoda Ośrodków Pracy. Oświata w dwudziestoleciu międzywojennym. Działalność stowarzyszeń i organizacji wyższej użyteczności publicznej. Ideologie wychowawcze w II RP. Zmiany strukturalno – organizacyjne szkolnictwa.

MK_3_KSZTAŁCENIE KIERUNKOWE

MK_3.1_PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE

- 12) **Biomedyczne podstawy rozwoju i wychowania dzieci z SPE** - Podstawowe pojęcia - auksologia, ontogeneza, rozwój, akceleracja, dymorfizm płciowy, zdrowie, choroba, wychowanie w kontekście rozwoju człowieka. Istota, zakres i źródła pojęcia specjalnych potrzeb edukacyjnych. Cechy charakterystyczne rozwoju człowieka w poszczególnych etapach jego życia. Rozwój motoryczny człowieka. Rozwój czynności poznawczych jako podstawa różnicującej się aktywności. Specyficzne trudności w uczeniu się. Rozwój seksualny dzieci i młodzieży. Wychowanie do ról rodzicielskich. Zjawiska fizjopatologii rozwoju, przyczyny zaburzeń. Wielokierunkowe oddziaływania na rzecz rodzin z dzieckiem przewlekle chorym. Kryzysy rozwojowe dzieci i młodzieży a możliwości społecznego wsparcia.
- 13) **Wybrane zagadnienia z socjologii edukacji dziecka** – Socjalizacja, edukacja, wychowanie. Środowisko społeczne klasy i szkoły. Rodzina jako środowisko wychowawcze. Wpływ środowiska na wychowanie i kształtowanie się postaw społecznych. Szkoła w perspektywie krytycznej. Autokratyzm i demokracja w szkole. Ukryty program szkoły. Postawy nauczycieli i uczniów. Klasa szkolna jako grupa psychologicznie zróżnicowana. Praca z grupą rówieśniczą. Tworzenie klimatu wychowawczego w klasie i w szkole. Metody wychowawcze i ich skuteczność. Kryzys szkoły. Współpraca rodziny i szkoły. Współpraca szkoły ze środowiskiem. Trudności i niepowodzenia szkolne. Zagrożenia dzieci i młodzieży: agresja, przemoc, uzależnienia i grupy nieformalne. Rozpoznanie sytuacji kryzysowych. Reakcje na zachowania niepożądane.
- 14) **Wybrane zagadnienia antropologii w edukacji** - Główne orientacje antropologiczne (ewolucjonizm i dyfuzjonizm, funkcjonalizm, konfiguracyonalizm, orientacja semiostrukturalna). Interpretatywna teoria kultury (Clifford Geertz). Kultura, płeć i osobowość – badania Ruth Benedict i Margaret Mead. Miejsce tradycji i przemian kulturowych w rozwoju człowieka. Rytuał jako element przestrzeni kultury, jego rodzaje, funkcje i przykłady. Komunikacja w kulturze – język symboliczny.
- 15) **Podstawy dydaktyki ogólnej** - Etymologia, geneza i znaczenie nazwy „dydaktyka”. Przemiany dydaktyki jako nauki. Struktura nauk dydaktycznych. Uczenie się jako podstawowe pojęcie dydaktyczne. Teorie uczenia się - behawioralna, poznawcza, humanistyczna. Prawidłowości procesu uczenia się i jego rodzaje. Cele i treści kształcenia. Kierunki zmian w treściach kształcenia – perspektywa ontodydaktyczna. Zasady, metody i techniki kształcenia. Charakterystyka klasycznych metod kształcenia. Formy organizacyjne kształcenia. Indywidualizacja kształcenia. Osiągnięcia i niepowodzenia szkolne. Progresywistyczny model procesu kształcenia - cechy nowoczesnego modelu procesu kształcenia. Nowoczesne metody kształcenia.
- 16) **Podstawy komunikacji społecznej w edukacji** - Społeczny charakter procesu komunikowania. Definicje procesu komunikowania społecznego z perspektywy różnych ujęć teoretycznych. Funkcje komunikowania społecznego. Modele procesu komunikacji. Kompetencja komunikacyjna i językowa oraz ich znaczenie w procesie komunikowania społecznego. Cechy komunikowania się. Proces i wzorce komunikowania się na terenie szkoły. Bariery komunikacyjne. Aktywne słuchanie, aktywne nadawanie komunikatu. Komunikacja niewerbalna. Style komunikowania się uczniów i nauczyciela. Porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych. Techniki wspomagające proces komunikowania się.
- 17) **Podstawy edukacji międzykulturowej** - Teoretyczne założenia edukacji międzykulturowej jako subdyscypliny naukowej i działalności pedagogicznej. Edukacja wielokulturowa a międzykulturowa. Cele i założenia edukacji międzykulturowej. Definicje kultury użyteczne w teorii edukacji międzykulturowej. Zróżnicowanie kulturowe w Polsce i idea pogranicza. Tożsamość kulturowa a identyfikacje społeczne. Kwestia tożsamości z perspektywy pedagogiki międzykulturowej. Teorie nabywania tożsamości kulturowej w sytuacji zmiany kultury. Postawy

wobec odmienności kulturowej. Pojęcia akulturacji, akomodacji, asymilacji, adaptacji, konwersji. Problem konfliktu międzykulturowego. Komunikacja międzykulturowa.

- 18) **Podstawy edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej** - Dojrzałość szkolna. Przygotowanie dziecka do nauki w szkole. Obowiązek szkolny. Samodzielność i niesamodzielność dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Nauka i zabawa. Rozwój zainteresowań. Poszerzanie autonomii i samodzielności. Uspołecznienie dziecka, kontakty rówieśnicze. Pozycja społeczna dziecka w grupie. Znaczenie grupy rówieśniczej dla dziecka. Koleżeństwo i przyjaźń. Konflikty z rówieśnikami, rodzicami i wychowawcami. Rola osób znaczących i autorytetów. Edukacja dla bezpieczeństwa i edukacja zdrowotna – dbałość o bezpieczeństwo dzieci w przedszkolu/szkole i poza ich terenem (zajęcia terenowe, wycieczki), ochrona zdrowia dziecka.
- 19) **Historia pedagogiki specjalnej** – Postawy społeczne wobec osób z niepełnosprawnością na przestrzeni dziejów. Prawa osób z niepełnosprawnością w aspekcie historycznym. Powstanie i rozwój szkolnictwa specjalnego na świecie i w Polsce. Historia wychowania i edukacji osób głuchych i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących, niepełnosprawnych intelektualnie. Rozwój opieki osób przewlekle chorych. Rys historyczny rehabilitacji. Historia resocjalizacji nieletnich. Geneza i ewolucja systemu kształcenia pedagogów specjalnych. Wybitni polscy i europejscy przedstawiciele myśli pedagogiki specjalnej.
- 20) **Współczesne paradygmaty pedagogiki specjalnej** – Jakość życia, podmiotowość, autonomia, normalizacja warunków życia osób z niepełnosprawnością. Wyrównywanie szans edukacyjnych osób z niepełnosprawnością. Edukacja włączająca. Inkluzja społeczna i kulturowa osób z niepełnosprawnością. Aksjologiczne dylematy niepełnosprawności w postintegracyjnej przestrzeni społecznej. Problemy bioetyki a niepełnosprawność i nieprzystosowanie społeczne. Współczesne technologie wspomagające proces nauczania i uczenia się uczniów z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, technologie informacyjno-komunikacyjne w aktywizacji osób z niepełnosprawnością. Media a niepełnosprawność.
- 21) **Niepełnosprawność – wybrane aspekty społeczno-formalne** - Niepełnosprawność w świetle regulacji prawnych. Międzynarodowe akty prawne o charakterze ogólnym i szczególnym dotyczące praw osób z niepełnosprawnością. Prawa publiczne osób z niepełnosprawnością i ich realizacja. Prawne gwarancje do edukacji osób z niepełnosprawnością w ustawodawstwie polskim. Dostępność przestrzeni publicznej w świetle regulacji prawnych. Rozwiązania ustawodawcze związane z ograniczaniem zdolności do czynności prawnych oraz przesłanki i konsekwencje ich stosowania. Osoby z niepełnosprawnością, w tym z niepełnosprawnością intelektualną i zaburzeniami psychicznymi w systemie prawa karnego.
- 22) **Podstawy pedagogiki** - Role zawodowe nauczyciela. Wzór osobowy, postawa i sztuka nauczycielska. Powinności nauczyciela i rozwój profesjonalny. Program wewnętrzny nauczyciela. Przygotowanie zawodowe nauczyciela. Etyka nauczycielska. Odpowiedzialność prawna opiekuna, nauczyciela i wychowawcy. Uczenie się w miejscu pracy. Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe jako warunki awansu zawodowego. Wypalenie zawodowe nauczycieli – przyczyny, symptomy, strategie zaradcze. Choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela – profilaktyka.
- 23) **Etyka zawodu nauczyciela** - Etyka jako dziedzina wiedzy. Kształtowanie postaw wobec pracy pedagogicznej i zawodu nauczyciela. Pedagog jako zawód zaufania publicznego – aspekt prawny, etyczny, społeczny. Zasady etyczne i wartości obowiązujące w zawodzie nauczyciela. Definiowanie i rozstrzygnięcie dylematów etycznych w zawodzie nauczyciela. Etyka i profesjonalizm w zawodzie nauczyciela. Pedagog wobec wyzwań współczesności.
- 24) **Podstawy logopedii w pedagogice specjalnej** - Logopedia jako nauka, zadania i koncepcje logopedii. Zaburzenia komunikacji językowej- podstawowe pojęcia: zaburzenia mowy, wady wymowy, zaburzenia języka, zaburzenia rozwoju językowego, zaburzenia komunikacji, Zaburzenia mowy jako nieprawidłowości w przebiegu czynności nadawania i odbioru mowy.

Klasyfikacja i charakterystyka zaburzeń mowy, istota problemu, etiologia, zasady interwencji logopedycznej (dyslalia, rozwojowa afazja dziecięca, dyzartria, oligofazja, jąkanie i gielgot, zaburzenia mowy z powodu niedosłuchu; zaburzenia komunikacji związane z zaburzeniami psychicznymi)). Opóźniony rozwój mowy- istota problemu, badania przesiewowe, stymulacja rozwoju mowy. Wady wymowy i ich rodzaje, wykrywanie wad wymowy przez nauczycieli. Profilaktyka logopedyczna.

- 25) **Polityka społeczna wobec osób niepełnosprawnych i nieprzystosowanych społecznie** – Przedmiot i podstawowe pojęcia z zakresu polityki społecznej. Kwestie społeczne i problemy społeczne w wymiarze lokalnym, ponadlokalnym, krajowym, międzynarodowym i globalnym. Polityka społeczna wobec nierówności społecznych w Polsce i za granicą (metody pracy społecznej, organizacji pozarządowych; rozwój służb społecznych i form pomocy społecznej).
- 26) **Poradnictwo pedagogiczne w pedagogice specjalnej** – Pojęcie i cele poradnictwa. Podmiot i przedmiot oraz zakres działań poradniczych. Rodzaje, zasady, funkcje i strategie poradnictwa. Metody, techniki i środki wykorzystywane w poradnictwie pedagogicznym. Profil osobowy i umiejętności doradcy jako warunek skutecznego pomagania. Poradnictwo opiekuńczo-wychowawcze – założenia i obszary działania. Poradnictwo rehabilitacyjne jako forma pomocy dziecku z niepełnosprawnością i jego rodzinie. Poradnictwo zawodowe w przestrzeni edukacyjnej. Nauczyciel jako doradca. Działania doradcy zawodowego na terenie szkoły w odniesieniu do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wspomaganie uczniów w projektowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej. Poradnictwo medialne (on-line). Instytucje pomocowe w obszarze poradnictwa pedagogicznego.
- 27) **Wsparcie rodziny z dzieckiem ze SPE** - Problemy adaptacji, utrudnienia życiowe, wsparcie społeczne, włączenie społeczne. Wpływ zaburzeń rozwoju dziecka na funkcjonowanie rodziny. Koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności (choroby przewlekłej) dziecka. Personalizowanie procesu wychowania w zależności od zdiagnozowanych zróżnicowanych potrzeb i możliwości rozwojowych uczniów. Uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym. Założenia i metody wspierania rodziny dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym. Możliwości wspierania funkcjonowania dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w rodzinie oraz w otoczeniu społecznym. Relacje między rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi a specjalistami.
- 28) **Warsztaty komunikacji interpersonalnej i mediacji w pedagogice specjalnej** – Istota i schemat komunikacji interpersonalnej. Postawa agresywna, uległa i asertywna w komunikacji interpersonalnej. Dyskusja grupowa i jej charakterystyka. Motywowanie członków zespołów zadaniowych w pracy z wychowankami i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Rozwiązywanie konfliktów w pracy z wychowankami i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Istota i schemat postępowania mediacyjnego. Mediacja jako metoda postępowania wychowawczego wobec osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- 29) **Warsztaty rozwijania umiejętności życiowych dzieci i młodzieży ze SPE lub Warsztaty pracy z rodziną** (przedmiot do wyboru)

Warsztaty rozwijania umiejętności życiowych dzieci i młodzieży ze SPE – Specjalne potrzeby w zakresie nabywania umiejętności życiowych uczniów ze SPE, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z niepełnosprawnością sensoryczną, intelektualną, autyzmem. Ocena niezależności życiowej ucznia z uwzględnieniem specjalnych potrzeb. Umiejętności podstawowe- struktura, etapy i strategie kształtowania. Kształtowanie umiejętności interpersonalnych i społecznych uczniów ze SPE (tj. umiejętność komunikowania potrzeb, zwracania się o pomoc, odmawiania, szukania wsparcia, decydowania, współdziałania, radzenia w sytuacjach trudnych) - formy, metody, techniki, rozwiązania metodyczne. Rozwijanie umiejętności życiowych uczniów w sytuacjach i w środowisku naturalnym. Współpraca z rodzicami.

Warsztaty pracy z rodziną – Cykl życia współczesnej rodziny. Konflikty w rodzinie. Rodzice - negocjatorzy. Sztuka sterowania różnicami. Rozwiązywanie konfliktów – umiejętności wychowawcze. Budowanie pozytywnego obrazu dziecka przez rodziców. Zapoznanie z narzędziami diagnostycznymi pomocnymi w pracy z dzieckiem i rodziną. Formy pomocy oferowane rodzinie w zróżnicowanej sytuacji życiowej.

MK_3.2_PRYGOTOWANIE PSYCHOLOGICZNE DO PRACY Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

- 30) Psychologia kształcenia dzieci i młodzieży ze SPE** - Proces uczenia się a specjalne potrzeby edukacyjne. Metody i techniki efektywnego uczenia się. Motywacja do uczenia się i osiągnięć – uwarunkowania i konsekwencje. Powodzenia i niepowodzenia szkolne – przyczyny i skutki. Koncepcja zrównoważonego rozwoju. Specjalne potrzeby edukacyjne a sytuacja szkolna ucznia. Specjalne potrzeby edukacyjne a proces nauczania – psychologiczne mechanizmy przebiegu i oceny efektów. Sposoby identyfikacji uzdolnień ucznia. Pomoc psychologiczna uczniowi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnym. Wspomaganie osób pracujących z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- 31) Psychologia wychowawcza i psychoprofilaktyka** - Aspekty procesu wychowawczego a wyzwania rozwojowe dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Psychologiczne wymiary interakcji wychowawczej oraz strategii oddziaływań wychowawczych. Wspieranie rozwoju emocjonalno-społecznego i osobowościowego, poczucia własnej wartości i samoakceptacji dziecka. Wychowanie do wartości i odpowiedzialności. Kształtowanie postaw prospołecznych. Kompetencje emocjonalno-społeczne: rozwój, zakłócenia, diagnoza, warunki i możliwości kształtowania. Źródła niedostosowania społecznego, diagnoza jego ryzyka. Psychologiczne konsekwencje zaniedbań środowiskowych. Trudności wychowawcze i adaptacyjne wynikające ze zmiany środowiska życia. Założenia profilaktyki uniwersalnej i selektywnej. Psychologia rodziny. Postawy i style wychowawcze.
- 32) Podstawy psychopatologii rozwoju dzieci i młodzieży ze SPE** - Pojęcie normy, normalności i zdrowia. Zaburzenia zdrowia psychicznego w okresie dzieciństwa i dorastania. Specyfika zaburzeń okresu dzieciństwa i adolescencji (w tym emocjonalnych, behawioralnych). Całościowe zaburzenia rozwoju. Zaburzenia neurorozwojowe. Uwarunkowania problemów klinicznych w rozwoju dzieci i młodzieży. Stres i sytuacja kryzysowa oraz sposoby radzenia sobie z nimi. Psychologiczne następstwa (negatywne i pozytywne) doświadczeń traumatycznych (w tym choroby przewlekłej, niepełnosprawności). Psychologiczne aspekty zaburzeń komunikacji językowej. Psychologiczne metody diagnozy problemów związanych ze zdrowiem, chorobą i niepełnosprawnością. Formy pomocy psychologicznej w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych.
- 33) Psychologia rehabilitacji** - Niepełnosprawność i rehabilitacja (pojęcie i klasyfikacje). Niepełnosprawność a zdrowie. Niepełnosprawność z perspektywy rozwojowej. Potrzeby dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością i chorobą przewlekłą. Psychologiczne konsekwencje niepełnosprawności fizycznej i intelektualnej oraz choroby przewlekłej. Specyfika funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Istota i konsekwencje psychospołeczne widocznej i niewidocznej niepełnosprawności lub choroby przewlekłej. Specyfika funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi. Psychologiczne mechanizmy postrzegania własnej niepełnosprawności i choroby. Niepełnosprawność i choroba przewlekła a obraz siebie i postrzeganie społeczne dzieci i młodzieży. Procesy stereotypizacji, stygmatyzacji i automarginalizacji. Istota i uwarunkowania satysfakcjonującej jakości życia. Pozytywne aspekty rozwojowe w kontekście niepełnosprawności i choroby przewlekłej. Zasoby zewnętrzne i wewnętrzne w rozwijaniu potencjału dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością lub chorobą

przewlekłą. Tradycyjne i współczesne podejścia w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością i chorobą przewlekłą. Udział w rehabilitacji osób z niepełnosprawnością – znaczenie samotroski i partnerstwa w procesie oddziaływań terapeutyczno-rehabilitacyjnych. Formy wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością i z chorobą przewlekłą. Wspomaganie rozwoju twórczości i zainteresowań. Doradztwo zawodowe a zjawisko tranzycji.

MK_3.3_PZYGOTOWANIE PEDAGOGICZNE DO PRACY Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI

- 34) **Pedagogika specjalna** - Pedagogika specjalna jako nauka interdyscyplinarna. Tradycyjny i współczesny paradygmat niepełnosprawności. Skala i dynamika zjawiska niepełnosprawności w Polsce i na świecie. Kierunki zmian w podejściu do osób z niepełnosprawnością i ich funkcjonowania w wymiarze jednostkowym i społecznym – od ekskluzji do inkluzji społecznej. Wprowadzenie w problematykę subdyscyplin pedagogiki specjalnej - ustalenia terminologiczne i klasyfikacyjne. Specyfika rozwoju i społecznego funkcjonowania osób z niepełnosprawnością słuchową, wzrokową, intelektualną, ruchową, przewlekłe chorych, z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi. Podmiotowy i ekologiczny kontekst rehabilitacji osób z niepełnosprawnością. Główne założenia i specyfika pracy rehabilitacyjnej, terapeutycznej, edukacyjnej z dziećmi z różnymi rodzajami niepełnosprawności i przewlekłe chorymi.
- 35) **Pedagogika resocjalizacyjna z elementami twórczej resocjalizacji** - Pedagogika resocjalizacyjna jako dyscyplina teoretyczna i praktyczna. Interdyscyplinarność pedagogiki resocjalizacyjnej. Istota socjalizacji a koncepcje nieprzystosowania społecznego (stadia i typologie, terminy pokrewne). Rys historyczny pedagogiki resocjalizacyjnej. Polskie szkoły pedagogiki resocjalizacyjnej. Koncepcja twórczej resocjalizacji jako model rozwijania potencjałów i oddziaływań destygmatyzujących. Resocjalizacja, readaptacja i reintegracja osób społecznie nieprzystosowanych.
- 36) **Podstawy pracy opiekuńczo-wychowawczej z dziećmi i młodzieżą ze SPE** - Teoretyczne podstawy pracy opiekuńczo – wychowawczej. Regulacje prawne. Zasady, metody i formy opieki oraz wychowania. Działalność placówek rehabilitacyjnych, resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych z uwzględnieniem problemów ich funkcjonowania. Poradnictwo edukacyjno-zawodowe. Opieka i edukacja zdrowotna. Edukacja seksualna. Nauczyciel-wychowawca jako organizator pracy opiekuńczo-wychowawczej w przedszkolu i szkole ogólnodostępnej. Poznanie ucznia a praca wychowawcza nauczyciela. Organizowanie zespołu dziecięcego. Relacje osobowe – komunikacja w szkole. Rozwijanie umiejętności społecznych dzieci niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji. Współycie z innym, włączenie. Kształtowanie u dzieci umiejętności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych, kształtowanie poczucia własnej wartości i odporności emocjonalnej dziecka. Wybrane metody wychowawcze (Trening Skuteczności Nauczyciela, Dyscyplina Asertywna, Terapia Rzeczywistości Glassera). Rodzice jako partnerzy dialogu wychowawczego. Środowisko lokalne jako współorganizator oddziaływań wychowawczych.

MK_3.4_PZYGOTOWANIE PEDAGOGICZNE DO PRACY Z OSOBAMI DOROSŁYMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- 37) **Podstawy andragogiki i geragogiki specjalnej** – Wspólne i swoiste potrzeby dorosłych osób z niepełnosprawnością w zakresie opieki, pielęgnacji i wsparcia. Autonomia oraz możliwości

i ograniczenia w jej realizacji. Potrzeby zdrowotne osób z niepełnosprawnością (w tym potrzeby w zakresie zdrowia seksualnego) oraz osobowe i strukturalne uwarunkowania ich realizacji. Specyfika uczenia się osób dorosłych. Metody i techniki efektywnego uczenia się i nauczania. Specyfika starzenia się na tle specjalnych potrzeb związanych z niepełnosprawnością intelektualną i fizyczną. Osobowe i środowiskowe uwarunkowania pomyślnego starzenia się osób z długotrwałą niepełnosprawnością. Zjawisko ageizmu i dyskryminacji osób z niepełnosprawnością w starszym wieku. Opieka i wsparcie osób starszych z niepełnosprawnością. Instytucjonalne i pozainstytucjonalne wsparcie osób starzejących się i starych z niepełnosprawnością w Polsce i w innych krajach.

38) Społeczno-kulturowe aspekty dorosłości osób z niepełnosprawnością – Jakość życia w niepełnosprawności. Autonomia osób z niepełnosprawnością, możliwości i ograniczenia w jej realizacji. Dorosłość w perspektywie osób z niepełnosprawnością. Normalizacja środowiska życia osób z niepełnosprawnością. Podmiotowe i społeczno-kulturowe wyznaczniki funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w różnych obszarach życia. Przestrzeń prywatna: Znaczenie rodziny prokreacji w kontekście normalizacji życia osoby z niepełnosprawnością. Trudności i potrzeby wsparcia w zakresie realizacji funkcji i zadań. Osoby z niepełnosprawnością jako partnerzy, małżonkowie, rodzice. Potrzeby psychoseksualne osób z niepełnosprawnością – formy realizacji, indywidualne i społeczne uwarunkowania problemu. Przestrzeń zawodowa: Poradnictwo zawodowe; formy, specyfika i dynamika zatrudnienia. Prawno-organizacyjne, środowiskowe i osobowe uwarunkowania aktywności zawodowej. Przeciwdziałanie dyskryminacji osób z niepełnosprawnością w sferze zatrudnienia. Przestrzeń kulturalna i sportowa: Osiągnięcia osób z niepełnosprawnością w zakresie kultury, sztuki i sportu. Rehabilitacyjne znaczenie udziału w kulturze, sztuce i sporcie. Szanse i ograniczenia w dostępie osób z niepełnosprawnością do udziału w kulturze, sztuce i sporcie. Organizacja czasu wolnego – wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością w dostępie do rekreacji i turystyki. Przestrzeń publiczna: Udział osób z niepełnosprawnością w życiu obywatelskim. Projektowanie uniwersalne przestrzeni informacyjnej i materialnej zgodnie z potrzebami wynikającymi z ograniczeń intelektualnych, sensorycznych i ruchowych.

39) Podstawy edukacji zdrowotnej - Edukacja zdrowotna, promocja zdrowia, modele zdrowia. Teorie naukowe wykorzystywane w edukacji zdrowotnej. Zasady tworzenia, realizacji i ewaluacji projektów profilaktycznych, edukacyjnych i promujących zdrowie. Zdrowie i choroba - definicja i determinanty.

40) System opieki i wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością - Instytucje opiekuńcze i alternatywne formy życia dorosłych osób z niepełnosprawnością w Polsce oraz w innych krajach (domy pomocy społecznej, mieszkalnictwo chronione, asysta osobista). Projekty i programy realizowane w Polsce i w innych krajach ukierunkowane na realizację potrzeb osób dorosłych z niepełnosprawnością. Indywidualne i społeczne znaczenie normalizacji i społecznego uczestnictwa w życiu osób dorosłych z niepełnosprawnością. Zagrożenia procesu normalizacji z perspektywy osoby z niepełnosprawnością. Rola rodziny w realizacji specjalnych potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Potrzeby rodzin generacyjnych dorosłych osób z niepełnosprawnością. Uwarunkowania i znaczenie procesu planowania opieki w rodzinach generacyjnych. Stowarzyszenia i organizacje działające w Polsce i w innych krajach (narodowe oraz międzynarodowe) na rzecz osób z niepełnosprawnością.

MK_3.5_DYDAKTYKA SPECJALNA

41) /42) Dydaktyka specjalna cz.1 i cz.2 - Dydaktyka specjalna jako nauka teoretyczna i empiryczna. Systematyka dydaktyki specjalnej. Dydaktyka specjalna w kontekście porównawczym i interdyscyplinarnym. Koncepcje i systemy dydaktyczne kształcenia specjalnego. Zasady, metody,

formy organizacyjne w kształceniu specjalnym. Swoistość procesu kształcenia specjalnego, jego uwarunkowania. Prawne regulacje procesu kształcenia specjalnego. Ewaluacja i efektywność w kształceniu specjalnym. Miejsce i rola dydaktyki specjalnej w szkolnictwie ogólnodostępnym. Model kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wzorce edukacyjne w odniesieniu do osób ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi. Konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania i ich adaptacja do zróżnicowanych potrzeb uczniów. Nowe technologie informacyjno-komunikacyjne w nauczaniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Pedagog specjalny w kształceniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Edukacja permanentna. Rodzina ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Rozwiązania dydaktyczne w specjalnym oddziaływaniu dydaktycznym.

MK_3.6_DIAGNOSTYKA W PEDAGOGICE SPECJALNEJ

- 43) **Diagnostyka pedagogiczna** - Diagnoza pedagogiczna - schemat procesu poznania diagnostycznego, aspekty diagnostyczne, podstawowe zasady diagnozy pedagogicznej, diagnoza środowiskowa. Metody i techniki diagnozowania: metoda indywidualnych przypadków, metoda sondażu diagnostycznego, metoda środowiskowa. Diagnoza potrzeb opiekuńczych: definicja potrzeb ludzkich, klasyfikacje potrzeb, potrzeby opiekuńcze. Diagnoza środowiska lokalnego: wspólnota lokalna, poczucie wspólnotowości. Diagnoza społeczna, potrzeby społeczne. Diagnoza nieprzystosowania społecznego, rodzaje definiowania nieprzystosowania społecznego, symptomy nieprzystosowania, diagnozowanie nieprzystosowania – techniki diagnostyczne. Diagnoza przystosowania szkolnego uczniów, przystosowanie szkolne, narzędzia diagnostyczne. Diagnoza dojrzałości szkolnej, dojrzałość szkolna, narzędzia diagnostyczne. Diagnoza trudności szkolnych, trudności szkolne, trudności wychowawcze, etiologia, narzędzia diagnostyczne.
- 44) **Diagnoza dziecka ze SPE i rodziny** - Główne pojęcia z zakresu diagnozy psychopedagogicznej. Schemat procesu poznania diagnostycznego. Diagnoza dziecka ze SPE i jego środowiska rodzinnego. Strategie diagnozowania rodziny. Zasady postępowania diagnostycznego w poznaniu środowiska rodzinnego. Wywiad i rozmowa jako sposoby zdobywania informacji o rodzinie. Narzędzia wykorzystywane w diagnozie dziecka i rodziny. Diagnoza wybranych problemów funkcjonowania dziecka i rodziny. Diagnoza funkcjonowania dziecka w rolach szkolnych

MK_4_EDUKACJA WŁĄCZAJĄCA

- 45) **Teoretyczne i aplikacyjne podstawy edukacji włączającej** - Podstawowe pojęcia. Edukacja włączająca, integracyjna i ogólnodostępna. Specjalne potrzeby edukacyjne. Zjawisko wykluczenia – grupy defaworyzowane, obszary, podstawy i konsekwencje procesu wykluczenia edukacyjnego i społecznego. Integracja społeczna, normalizacja, inkluzja społeczna jako teoretyczny fundament edukacji integracyjnej i inkluzyjnej. Wymiar społeczny i psychologiczny edukacji włączającej. Tożsamość vs. różnica, wspólnota vs. indywidualizacja jako podstawowe kategorie edukacji integracyjnej i włączającej. Koncepcja wspólnych i swoistych potrzeb uczniów i jej konsekwencje dla procesu edukacji. Edukacja integracyjna i włączająca w świetle międzynarodowych dokumentów oraz polskiego prawa oświatowego. Geneza edukacji włączającej w Polsce i na świecie. System edukacji włączającej w Polsce. Typy szkół i ich charakterystyka. Nauczyciel edukacji włączającej.
- 46) **Wybrane zagadnienia z pedagogiki porównawczej** - Komparatystyka oświatowa jako samodzielna dyscyplina naukowa, jej przedmiot, cele, zadania i funkcje. Podstawowe pojęcia komparatystyki oświatowej i zależności między nimi. Teoretyczne założenia i metodologiczne podstawy międzynarodowych analiz porównawczych. Międzynarodowe badania

komparatystyczne: typy, rodzaje i wyniki analiz edukacji na świecie. Wskaźniki rozwoju nowoczesnych systemów oświatowych. Polityka oświatowa w kreowaniu nowoczesnych systemów oświatowych. Modele edukacji na świecie w zakresie szkolnictwa obowiązkowego, średniego i wyższego. Reformy edukacji na świecie – uwarunkowania, założenia, efekty. Tendencje i kierunki rozwoju oświaty w społeczeństwie zaawansowanej nowoczesności. Edukacja w neoliberalnej i socjaldemokratycznej doktrynie społeczno-politycznej. Kulturowo-społeczny kontekst funkcjonowania i rozwoju współczesnej edukacji na świecie.

- 47) **Edukacja włączająca w Polsce i na świecie** - Geneza edukacji włączającej w Polsce i na świecie. Rozwój edukacji włączającej w międzynarodowym ujęciu porównawczym. System edukacji włączającej w Polsce. Typy szkół i ich charakterystyka.
- 48) **Diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów** - Pojęcie i diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych. Diagnoza funkcjonalna ICD, DSM. Diagnoza z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Niepełnosprawności, Funkcjonowania i Zdrowia (ICF). Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – charakterystyka funkcjonalna, holistyczna ocena różnych aspektów funkcjonowania, ocena wpływu środowiska. Diagnoza mocnych stron i zdolności ucznia. Potrzeby edukacyjne i uwarunkowania kształcenia uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi. Narzędzia diagnozy potrzeb edukacyjnych uczniów oraz oceny czynników środowiskowych – ich znajomość i umiejętność zastosowania. Sporządzanie diagnozy edukacyjnych potrzeb ucznia. Metody diagnozowania relacji społecznych w grupach integracyjnych zróżnicowanych. Nauczycielskie metody diagnozowania relacji społecznych w grupach zróżnicowanych integracyjnych – charakterystyka metod, sposoby ich używania i interpretacja wyników.
- 49) **Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych** - Tworzenie programów. Formułowanie celów. Określanie wymagań edukacyjnych i wskazań terapeutycznych. Wskazanie obszarów wsparcia. Ewaluacja programów. Monitorowanie realizacji programów.
- 50) **Pomoc psychologiczno-pedagogiczna uczniom ze SPE** - Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w środowisku edukacyjnym w świetle uregulowań prawnych. Obszary kompetencji nauczycieli. Zadania nauczyciela w zakresie rozpoznawania indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych i warunków środowiskowych uczniów (diagnoza pedagogiczna) oraz udzielania im wsparcia. Formy, zasady pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Budowanie koalicji na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Rola poradni psychologiczno-pedagogicznej w procesie diagnostycznym i postdiagnostycznym – zakres i formy współpracy ze szkołą. Znaczenie i miejsce rodziny w tworzeniu środowiska wspierającego rozwój dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – współpraca nauczycieli, wychowawców, specjalistów z rodzicami dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Działania wspierające rodziców ucznia. Monitoring i ewaluacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniom.
- 51) **Metodyka pracy w grupie zróżnicowanej** - Specyfika pracy w grupie zróżnicowanej. Projektowanie przestrzeni klasy szkolnej. Podmiotowość i pełnomocność ucznia. Style poznawcze i strategie uczenia się, a style nauczania w kontekście grupy heterogenicznej. Istota i zalety nauczania otwartego w edukacji włączającej. Indywidualizacja nauczania w grupach włączających. Pojęcie i zasady uniwersalnego projektowania zajęć. Opracowywanie materiałów dydaktycznych zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania zajęć. Motywowanie ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i bazowanie na jego zainteresowaniach. Metody nauczania i ich adaptacja do zróżnicowanych potrzeb uczniów. Metody aktywizujące. Metoda projektów. Praca badawcza ucznia. Stosowanie alternatywnych sposobów uczenia się i elastycznego nauczania. Formy organizacyjne pracy na lekcji. Tutoring uczniowski w klasach włączających – istota, efektywność i modele tutoringu uczniowskiego. Modele nauczania w małych grupach w klasach włączających. Modele współpracy nauczycieli i specjalistów oraz ich konsekwencje dla organizacji zajęć edukacyjnych. Kontrola postępów i ocenianie w klasach włączających.

- 52) Metodyka pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniami z niepełnosprawnością sensoryczną** - Identyfikacja specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów z niepełnosprawnością słuchową (niesłyszących, słabosłyszących) i niepełnosprawnością wzrokową (niewidomych, słabo widzących). Tworzenie środowiska włączającego: organizowanie przestrzeni szkolnej, organizacja optymalnego stanowiska pracy. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w szkole podstawowej oraz jej adaptacja i realizacja w stosunku do potrzeb i możliwości uczniów z niepełnosprawnością sensoryczną (słuchową, wzrokową). Dobór metod, form pracy i środków dydaktycznych do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów. Adaptacja materiałów dydaktycznych do potrzeb uczniów niewidomych i słabowidzących. Sprawdzanie wiedzy, ocenianie. Urządzenia techniczne wspomagające kształcenie uczniów niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych i słabo widzących. Współpraca z rodzicami uczniów, innymi nauczycielami i specjalistami.
- 53) Metodyka pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną** - Model pracy z uczniem z lekką i głębszą niepełnosprawnością intelektualną. Wymagania edukacyjne i sposoby dostosowania w pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną. Dostosowanie organizacji nauczania do specjalnych potrzeb ucznia. Aktywizacja w pracy ucznia z niepełnosprawnością intelektualną. Metoda ośrodków pracy. Teoretyczne podstawy wspierania rozwoju dzieci z niepełnosprawnością intelektualną. Cele, zasady, metody wspierania rozwoju zdolności poznawczych, umysłowych, społeczno-komunikacyjnych, emocjonalnych uczniów z niepełnosprawnością intelektualną. Podmiotowość i autonomia w edukacji i życiu uczniów z niepełnosprawnością intelektualną. Współpraca i współdziałanie uczniów. Współpraca z rodzicami. Rozwiązania metodyczne w pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną.
- 54) Metodyka pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniami z niepełnosprawnością ruchową i przewlekle chorymi** - Choroba przewlekła i jej wpływ na funkcjonowanie psychospołeczne i edukacyjne dzieci i młodzieży. Dostosowanie organizacji nauczania do specjalnych potrzeb ucznia przewlekle chorego. Wskazania do pracy z uczniem przewlekle chorym. Nauczanie indywidualne. Uczeń z niepełnosprawnością ruchową – specjalne potrzeby i sposoby ich zaspokajania w procesie edukacji, rehabilitacji i wsparcia społecznego. Organizacja przestrzeni edukacyjnej. Dostosowanie materiałów dydaktycznych. Metody wspierania rozwoju ruchowego i psychoruchowego dziecka z niepełnosprawnością ruchową. Podmiotowość i autonomia w edukacji i życiu uczniów z niepełnosprawnością ruchową i przewlekle chorych. Współpraca i współdziałanie uczniów. Współpraca szkoły z rodzicami. Rozwiązania metodyczne w pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniem z niepełnosprawnością ruchową i przewlekle chorym.
- 55) Metodyka pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniami z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi** - Specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z autyzmem i zespołem Aspergera. Teoretyczne podstawy wspierania rozwoju. Cele edukacyjno-terapeutyczne w pracy z uczniem z autyzmem. Wymagania edukacyjne i sposoby dostosowania w pracy z uczniem z autyzmem (dostosowanie treści, metod i form pracy, środków edukacyjnych, sposobu oceniania). Dostosowanie organizacji nauczania do specjalnych potrzeb ucznia. Metody i programy wspierające pracę edukacyjno-terapeutyczną z uczniem z autyzmem tj. model TEACCH, program behawioralnej modyfikacji zachowania, rozwijanie teorii umysłu, integracja sensoryczna, treningi słuchowe, metody kształtujące świadomość ciała. Tworzenie sytuacji edukacyjnych i wykorzystywanie sytuacji naturalnych do nabywania doświadczeń społeczno-komunikacyjnych i poznawczych. Rozwiązania metodyczne w pracy edukacyjno-terapeutycznej z uczniem z autyzmem.
- 56) Metodyka zajęć korekcyjno-kompensacyjnych** - Organizacja pomocy dzieciom z trudnościami w uczeniu się. Identyfikowanie trudności szkolnych. Istota specyficznych trudności w uczeniu się - dysleksja, dysortografia, dysgrafia, dyskalkulia. Istota pracy korekcyjnej i kompensacyjnej z uczniem przejawiającym specyficzne i niespecyficzne trudności w uczeniu się. Zasady terapii pedagogicznej stosowane na zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych. Planowanie i organizacja

zajęć korekcyjno-kompensacyjnych. Indywidualizacja pracy z dzieckiem. Metodyczne postępowanie przy realizacji celów edukacyjnych i terapeutycznych.

- 57) **Metodyka pracy z uczniem zdolnym** – Podstawowe pojęcia (zdolności, inteligencja, talent) i modele zdolności. Rozpoznawanie uczniów zdolnych. Charakterystyka grupy dzieci zdolnych. Problemy dzieci zdolnych. Metody i formy pracy z uczniem zdolnym. Zasady organizacji pracy ucznia zdolnego. Edukacja dziecka dolnego w Polsce.
- 58) **Profilaktyka w szkole** - Podstawy prawne działań profilaktycznych w szkole. Model nauczyciela-wychowawcy, pedagoga szkolnego jako realizatorów oddziaływań profilaktycznych. Strategie profilaktyczne (profilaktyka uniwersalna, selektywna i wskazująca) w szkole. Diagnozowanie czynników ryzyka i czynników chroniących w kontekście profilaktyki szkolnej. Planowanie działań profilaktycznych w szkole. Elementy klasowych i szkolnych programów profilaktycznych (określenie grupy docelowej, celów działania, metod realizacji i ewaluacji działania). Ewaluacja oddziaływań profilaktycznych.
- 59) **Oddziaływania socjoterapeutyczne w edukacji włączającej** - Istota i cele socjoterapii. Socjoterapia a praca opiekuńczo-wychowawcza, rehabilitacyjna, resocjalizacyjna. Zasady, metody i formy oddziaływań w obszarze socjoterapii. Socjoterapia a trening interpersonalny i psychoterapia. Zasady w socjoterapii. Socjoterapia w pracy profilaktyczno-wychowawczej z osobami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Struktura zajęć socjoterapeutycznych.
- 60) **Kultura organizacyjna i wsparcie szkoły włączającej** - Składniki i funkcje kultury organizacyjnej. Typologie kultur organizacyjnych. Pojęcie kultury szkoły, kultura szkoły włączającej i jej diagnozowanie. Rozwój kultury włączającej szkoły i przywódcza rola dyrektora. Budowanie przestrzeni edukacyjnego dialogu – współdziałanie nauczycieli w codziennej pracy, współpraca ze specjalistami, kadrami pomocniczą. Nauczyciel jako kreator wspólnoty uczącej się. Efektywność edukacji włączającej i jej uwarunkowania w świetle badań empirycznych. Organizacja wsparcia edukacji włączającej. Kształcenie kadr dla edukacji włączającej. Wsparcie i doskonalenie zawodowe nauczycieli. Samokształceniowe zespoły nauczycielskie. Rola i organizacja wewnątrzszkolnych systemów doskonalenia zawodowego nauczycieli. Tworzenie i funkcjonowanie szkolnych baz zasobów metodycznych dla edukacji włączającej. Indeks włączania i inne narzędzia wspomagające rozwój szkoły włączającej. Współpraca z rodzicami uczniów i ich udział w życiu społeczności szkolnej. Współpraca szkoły z lokalnym środowiskiem na rzecz integracji społecznej osób z niepełnosprawnością.

MK_5_PRZYGOTOWANIE WARSZTATU PRACY PEDAGOGA SPECJALNEGO

- 61) **Polityka oświatowa i formalne podstawy pracy pedagoga specjalnego** - Podstawowe pojęcia z zakresu polityki i prawa oświatowego. Źródła prawa oświatowego. Funkcjonowanie placówek publicznych i niepublicznych, w tym przedszkoli i szkół specjalnych i integracyjnych oraz specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych w świetle prawa. Wybrane organy placówek oświatowych realizujące cele statutowe. Nadzór pedagogiczny w świetle aktualnego prawa oświatowego. Realizacja prawa oświatowego wobec dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Partnerstwo szkoły i środowiska w świetle obowiązującego w Polsce prawa oświatowego. Polityka oświatowa w zakresie kwalifikacji i rozwoju zawodowego nauczyciela/pedagoga specjalnego.
- 62) **Emisja głosu** - Celem przedmiotu jest przekazanie studentom wiedzy z zakresu budowy i czynności technicznych aparatu głosowego, patologii głosu oraz wykształcenie prawidłowych nawyków posługiwania się narządem mowy. Zajęcia przygotowują ich do umiejętnego korzystania z walorów swojego głosu oraz zabezpieczą przed chorobami tego narządu. Pozwolą również na

wykorzystywanie wszystkich elementów dobrej emisji głosu w pracy, w której głos jest bardzo ważnym narzędziem.

- 63) **Kultura języka** - Przedmiot pozwala wykorzystać zajęcia z emisji głosu do dalszej pracy nad słowną ekspresją, m.in. publiczną. Interpretacja utworu literackiego, zasady pracy nad tym tekstem, rozpoznawanie komunikatu spójnego, rola mowy niewerbalnej, doskonalenie sprawności artykulacyjnej to umiejętności, które student posiadać będzie podczas ćwiczeń. Dodatkowo pozna zasady skutecznego porozumiewania się, niezwykle istotne jako narzędzie w pracy z grupą.
- 64) **Pierwsza pomoc przedmedyczna** - Podstawowe zasady i podstawy prawne udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej. Rozpoznanie sytuacji zagrożenia i ocena podstawowych funkcji życiowych człowieka w stanie zagrożenia życia. Zasady ogólne i procedury udzielania pierwszej pomocy. Pierwsza pomoc nieprzytomnemu. Podstawowe czynności resuscytacyjne i reanimacyjne. Zasady reanimacji i resuscytacji dziecka i dorosłego. Praktyczna nauka reanimacji. Udzielanie pierwszej pomocy w przypadku: krwotoków (zewnętrznych, wewnętrznych), innych wewnętrznych stanów zagrożenia życia, ran, w tym oparzeń i odmrożeń, wstrząsu, omdleń, zachłyśnięcia, utonięcia, powieszenia, rażenia piorunem, udaru cieplnego, ukąszenia, użądlenia, padaczki, złamań i innych urazów mnogich.
- 65) **Technologie informacyjno-komunikacyjne** – Zagadnienia prawne technologii informacyjno-komunikacyjnych. Bezpieczeństwo i ochrona danych. Rola współczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w aktywizacji osób z niepełnosprawnością. Technologie informacyjno -technologiczne wspomagające proces nauczania i uczenia się uczniów z specjalnymi potrzebami edukacyjnymi .

MK_6_PROCES DYPLOMOWANIA

- 66) /67) **Seminarium dyplomowe** - Treści programowe realizowane w trakcie seminarium są zróżnicowane w zależności od zainteresowań badawczych. Wymagania stawiane publikacji naukowej (pracy dyplomowej) – struktura, język, zawartość merytoryczna, strona formalna i etyczna pracy. Dobór i wykorzystanie źródeł. Przypisy bibliograficzne. Przygotowanie i analiza indywidualnych metodologicznych koncepcji badawczych. Opracowanie narzędzi badawczych i przygotowanie do badań terenowych. Przygotowanie i analiza rozdziału teoretycznego, zawierającego prezentację badanej problematyki w świetle literatury przedmiotu. Charakterystyka wyników własnych badań w kontekście problemów badawczych. Przygotowanie empirycznej części pracy zawierającej charakterystykę terenu badań, badanej próby, instytucji, dyskusję wyników analizy danych, wnioski z badań oraz aneksu. Przygotowywanie wniosków z badań i formułowanie wypowiedzi na temat realizacji celów teoretycznych (poznawczych). Przygotowanie projektów, programów, propozycji konkretnych działań w odpowiedzi na cel praktyczny własnych badań. Przygotowanie i przedstawienie do oceny pierwszej wersji pracy magisterskiej. Poprawianie i przygotowanie ostatecznej wersji pracy.
- 68) **Metodologia badań społecznych** - Pojęcie metody, metodologii nauk i metodologii badań społecznych. Poznanie naukowe vs. poznanie potoczne. Pojęcie i typy badań naukowych. Geneza i rozwój koncepcji badania zjawisk społecznych. Metodologiczne podstawy współczesnych nauk społecznych. Wiązanie badań empirycznych ilościowych z badaniami empirycznymi jakościowymi. Pojęcie paradygmatu w rozwoju nauki. Pojęcie, cechy i funkcje teorii naukowej. Tworzenie ładu pojęciowego. Etapy badania naukowego a etapy postępowania w badaniach społecznych. Planowanie procesu badawczego w naukach społecznych. Koncepcja badań i jej składniki. Etyka w badaniach naukowych. Własność intelektualna i jej ochrona. Plagiaryzm. Komunikowanie o efektach badań społecznych.

- 69) **Badania ilościowe z elementami statystyki** - Metody statystyczne w naukach społecznych. Etapy badania naukowego w badaniach ilościowych. Przedmiot i cele badań. Istota, rodzaje i właściwości problemów i hipotez badawczych. Pojęcie, rodzaje zmiennych i wskaźników w naukach społecznych. Konstrukcja narzędzi w badaniach sondażowych (ze szczególnym zwróceniem uwagi na kwestionariusz ankiety). Związek między pytaniami (poleceniami) w kwestionariuszu ankiety a problemami badawczymi. Problemy etyczne przy konstruowaniu narzędzia. Konstrukcja ankiet online. Podstawowe pojęcia statystyczne. Charakterystyka skal pomiarowych – nominalna, porządkowa, przedziałowa i stosunkowa. Przekształcanie skal. Umieszczanie w pamięci komputera danych z badań ilościowych – wykorzystanie arkusza kalkulacyjnego Excel, dysk Google. Budowanie tabel przestawnych. Graficzne formy prezentacji danych. Związek korelacyjny i funkcjonalny. Warunki stosowania, obliczanie i interpretacja współczynnika korelacji miarowej Pearsona. Wnioskowanie statystyczne. Zastosowanie testów nieparametrycznych – test niezależności 2 oraz parametrycznych – Test t-Studenta dla dwu prób niezależnych, test t-Studenta dla dwu prób zależnych.
- 70) **Metody badań jakościowych** - Specyfika badań jakościowych - założenia i cechy, możliwości i ograniczenia. Standardy etyczne w badaniach jakościowych. Przegląd głównych szkół, orientacji badawczych, strategii i metod badań jakościowych. Mapa stanowisk i podejść metodologicznych w badaniach jakościowych. Projektowanie badań jakościowych. Fazy realizacji projektu badawczego. Analiza i interpretacja empirycznych danych jakościowych. Raportowanie wyników badań jakościowych.

MK_7_PRAKTYKA

- 71) **Praktyka - Klinika metodyczna (moduł 1, 2)** – W trakcie praktyki następuje kształtowanie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych w wyniku: zapoznania się ze specyfiką przedszkola, szkoły lub placówki, w której praktyka jest odbywana; w szczególności poznanie zadań opiekuńczo-wychowawczych, sposobu funkcjonowania i organizacji pracy pracowników, uczestników procesów pedagogicznych oraz prowadzonej dokumentacji; obserwowania funkcjonowania ucznia i nauczyciela w życiu szkoły; współdziałania z opiekunem praktyk w podejmowaniu działań i prowadzeniu zajęć opiekuńczo-wychowawczych; analizy i interpretacji zaobserwowanych albo doświadczanych sytuacji i zdarzeń pedagogicznych wraz z prowadzeniem dokumentacji praktyki. Praktyka ma charakter obserwacyjny.
- 72) **Praktyka - Klinika metodyczna (moduł 3)** – Zapoznanie się ze specyfiką funkcjonowania uczniów z niepełnosprawnością w placówkach wychowania i kształcenia, organizacją kształcenia w różnych typach placówek edukacyjnych (ogólnodostępne, integracyjne i specjalne) oraz pracą poradni psychologiczno-pedagogicznej. Konfrontowanie nabywanej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym. Asystencki charakter praktyki.
- 73) **Praktyka - Klinika metodyczna (moduł 4)** - Celem praktyki jest zapoznanie się ze specyfiką edukacji włączającej dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Ponadto celem praktyki jest konfrontowanie nabywanej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym. Co najmniej 60% łącznego wymiaru godzin musi być zrealizowane jako praktyka asystencka, w której przewidziano również samodzielne prowadzenie zajęć.
- 74) **Praktyka - Klinika metodyczna (związana ze specjalnością (moduł 5 i 6))** - Celem praktyki jest zapoznanie się ze specyfiką warsztatu pracy nauczyciela/ pedagoga specjalnego w obrębie danej specjalności w placówkach dla niej właściwych, poznanie zasad organizacyjnych placówki, obserwacja uczniów podczas różnych aktywności, obserwacja oraz asystentura podczas zajęć edukacyjnych i terapeutycznych, poznanie różnych form i metod pracy. Ponadto celem praktyki

jest konfrontowanie nabywanej wiedzy psychologiczno-pedagogicznej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym oraz kształtowanie postaw i cech osobowych niezbędnych w pracy pedagoga specjalnego. Istotnym celem jest weryfikacja przez studenta jego zainteresowań pedagogiczno-terapeutycznych i motywacji do pracy z osobami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Celem praktyki w obrębie danej specjalności jest także nabycie umiejętności prowadzenia zajęć dla niej właściwych. Co najmniej 60% łącznego wymiaru godzin musi być zrealizowane jako praktyka asystencka, w której przewidziano również samodzielne prowadzenie zajęć.

MK_8_DO WYBORU: EDUKACJA I REHABILITACJA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ

MK_8.1_PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE

- 75) **Pedagogika osób z niepełnosprawnością intelektualną** – Cele, zadania, przedmiot pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną. Ujęcie historyczne. Aktualne tendencje i kierunki rozwoju pedagogiki osób z niepełnosprawnością intelektualną. Koncepcje, modele i definicje niepełnosprawności intelektualnej. Potrzeby rozwojowe osób z niepełnosprawnością intelektualną w różnych okresach życia. Autonomia, autokreacja w kontekście ograniczeń intelektualnych. Normalizacja środowiska życia osób z niepełnosprawnością intelektualną. Edukacja osób niepełnosprawnych – system szkolnictwa. Osoby z niepełnosprawnością na rynku pracy – szanse i ograniczenia. Problemy rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście jakości życia. Wsparcie osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin.
- 76) **Medyczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną** - Etiologia niepełnosprawności intelektualnej. Obrazy kliniczne jednostek chorobowych (genowych, chromosomowych i innych) związanych z niepełnosprawnością intelektualną. Współczesne teorie interwencji i rehabilitacji medycznej. Medyczne aspekty niepełnosprawności sprzężonej.
- 77) **Psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną** - Kryteria definiowania niepełnosprawności intelektualnej w psychologii klinicznej. Geneza niepełnosprawności intelektualnej. Podstawy diagnostyki. Psychologiczne podstawy terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wybrane metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej.
- 78) **Formalne aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną** - Orzecznictwo. Ubezważnowolnienie. Ulgi i udogodnienia. Standardy prawne organizacji edukacji i wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnością intelektualną.
- 79) **Komunikacja alternatywna i wspomagająca** – Komunikacja a psychospołeczne funkcjonowanie człowieka. Komunikacja alternatywna i wspomagająca - definicja, terminologia, klasyfikacja. Użytkownicy, dobór systemu znaków do ich możliwości psychofizycznych. Wybrane metody i formy komunikacji alternatywnej: Piktogramy (PCS), Makaton, Fonogesty, Metoda Ułatwionej Komunikacji, Bliss symbolics communication. Komunikacja przez dotyk. Efektywność stosowania systemów komunikacji alternatywnej i wspomagającej u dzieci i młodzieży z zaburzeniami porozumiewania się.
- 80) **Wczesna interwencja i stymulacja rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną** – Wyjaśnienia terminologiczne. Podstawy prawne wczesnego wspomagania rozwoju. Działania prewencyjne, profilaktyczne jako integralny element działań wspomagających. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście paradygmatu

systemowo-ekologicznego. Diagnoza we wczesnym wspomaganiu. Zespół wczesnego wspomagania. Formy, metody wspomagania rozwoju małego dziecka z niepełnosprawnością intelektualną. Modele współpracy specjalistów z rodziną dziecka. Wsparcie rodziny. Programy wczesnego wspomagania/ interwencji we wczesnym dzieciństwie.

- 81) Wybrane metody i techniki terapii pedagogicznej osób z niepełnosprawnością intelektualną** – Istota, cele i główne założenia wybranych metod i technik stosowanych w pracy terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną i ich praktyczne zastosowanie („Poranny krąg” – stymulacja polisensoryczna J. Kielina, Metoda Dobrego Startu M. Bogdanowicz. Metoda Wzory i Obrazki wg M. Frostig, D. Horne, Metoda Kinezylogii Edukacyjnej wg P. Dennisona, Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne).
- 82) Warsztaty umiejętności wychowawczych w pracy z młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną** - Realizacja zadań wychowawczych, uwzględniających specjalne potrzeby osób będących podmiotem zainteresowań oligofrenopedagogiki. Strategie i style pracy wychowawczej. Kształtowanie umiejętności porozumiewania się i współpracy w relacjach nauczyciel – uczeń – rodzic. Analiza skuteczności określonych metod wychowawczych. Budowa umiejętności pracy na potencjalach osobistych dziecka. Modyfikowanie niepożądanych zachowań. Konstruktywne rozwiązywanie konfliktów. Wpływ ról na relacje interpersonalne. Kształcenie wybranych praktycznych umiejętności wychowawczych niezbędnych do pracy z młodzieżą niepełnosprawną intelektualnie. Diagnozowanie poziomu kompetencji wychowawczych. Analiza wybranych sposobów oddziaływań wychowawczych.
- 83) Plastyka w pracy edukacyjno-terapeutycznej z osobami z niepełnosprawnością intelektualną** - Zajęcia służą zaznajomieniu studentów z ogólnymi założeniami i pojęciami dotyczącymi plastyki w pracy edukacyjnej oraz terapeutycznej, poszerzeniu umiejętności wykorzystywania wybranych metod i technik plastycznych w pracy z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie. Celem głównym przedmiotu jest przygotowanie studentów do samodzielnego organizowania i przeprowadzania zajęć z zakresu warsztatów plastycznych - ze szczególnym uwzględnieniem warsztatu arteterapeutycznego z zakresu terapii przez plastykę.
- 84) Teatr w pracy edukacyjno-terapeutycznej z osobami z niepełnosprawnością intelektualną** - Przedmiot przybliży rolę edukacji i terapii teatralnej w pracy z osobami o różnym stopniu niepełnosprawności intelektualnej. W ramach ćwiczeń pojawią się tematy takie, jak: Tworzenie przedstawienia teatralnego, Nauczyciel czy reżyser - wyznaczanie granic, Teatr jako trening umiejętności psychospołecznych, Przykładowe sesje zajęć warsztatowych, Rozgrzewki dla ciała i głosu, Strategie radzenia sobie z konfliktami w grupie.
- 85) Muzyka w pracy edukacyjno-terapeutycznej z osobami z niepełnosprawnością intelektualną** - Przedmiot ma na celu rozwój zainteresowań muzycznych studentów, rozwój ich umiejętności związanych z aktywnością opartą na formach wychowania muzycznego oraz przygotowanie ich do prowadzenia zajęć muzycznych z osobami z niepełnosprawnością intelektualną. Zajęcia będą obejmowały naukę śpiewania piosenek dostosowanych do możliwości wykonawczych podopiecznych, grę na instrumentach perkusyjnych, słuchanie utworów muzycznych, ćwiczenia ruchowe z muzyką oraz próby tworzenia muzyki.
- 86) Alternatywne formy rozwijania aktywności ruchowej osób z niepełnosprawnością intelektualną** - Aktywność ruchowa i jej właściwości psychoterapeutyczne. Ograniczenia i możliwości włączania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną do zajęć ruchowych. Treści, cele i zadania realizacji zajęć ruchowych z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną (lekką i głębszą), dostosowanie realizacji zajęć i wymagań do możliwości psychofizycznych i intelektualnych ucznia. Gry i zabawy ruchowe. Nauka gier zespołowych. Turystyka i rekreacja. Metodyczne rozwiązania w realizacji zajęć wychowania fizycznego z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną. Zasady bezpieczeństwa.

- 87) Rozwijanie kompetencji językowych i komunikacyjnych osób z niepełnosprawnością intelektualną** - Niepełnosprawność intelektualna a rozwój mowy i komunikacji. Zaburzenia komunikacji językowej w grupie osób z niepełnosprawnością intelektualną- rodzaje, istota, objawy i mechanizmy powstawania, postępowanie logopedyczne. Konsekwencje zaburzeń mowy i komunikacji dla psychospołecznego rozwoju dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, strategię wsparcia społecznego i edukacyjnego. Wykrywanie nieprawidłowości w rozwoju mowy - sposoby badania różnych aspektów sprawności językowej i komunikacyjnej, narzędzia i pomoce logopedyczne. Rozwijanie różnych aspektów mowy i komunikacji dzieci (rozwój słownikowy, gramatyczny, rozumienie mowy, komunikowanie się za pomocą środków werbalnych i pozawerbalnych). Wady wymowy – istota, rodzaje, przyczyny powstawania, profilaktyka i utrwalanie prawidłowej wymowy na poszczególnych etapach terapii logopedycznej. Wczesna interwencja i stymulacja rozwoju mowy i komunikacji dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.
- 88) Kulturowe i społeczne funkcjonowanie osób z niepełnosprawnością intelektualną** – Jakość życia osób z niepełnosprawnością intelektualną – rola czynników społeczno-kulturowych. Strategie destygmatyzacji i destereotypizacji osób z niepełnosprawnością intelektualną w kontekście rozwiązań rehabilitacyjnych, edukacyjnych, terapeutycznych. Partycypacja społeczna jako legitymizacja praw osób z niepełnosprawnością intelektualną. Kompetencje społeczne osób z niepełnosprawnością intelektualną – bariery dorosłości. Seksualność, małżeństwo i rodzicielstwo osób z niepełnosprawnością intelektualną. Wymiar osobisty, kulturowy i społeczny twórczości artystycznej osób z niepełnosprawnością intelektualną. Opieka w domu: rodzina z osobą z niepełnosprawnością intelektualną. Dorosłość w Domu Pomocy Społecznej. Dostęp osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną do rehabilitacji, edukacji, kształcenia ustawicznego. Osoba z niepełnosprawnością intelektualną jako ofiara i sprawca przemocy. Osoba z niepełnosprawnością intelektualną w systemie oddziaływań resocjalizacyjnych.
- 89) Rehabilitacja społeczna osób z niepełnosprawnością intelektualną** – Autonomia osób z niepełnosprawnością intelektualną. Uwarunkowania środowiskowe (interakcyjne) i osobowościowe rozwoju autonomii osób z niepełnosprawnością intelektualną. Integracja społeczna, normalizacja środowiska życia – likwidacja barier mentalnych i fizycznych. Wsparcie społeczne – formy i zakres działań na rzecz wspierania autonomii i niezależności życiowej osób z niepełnosprawnością intelektualną. Zasady organizacji i realizacji środowiskowego modelu wsparcia. Aktywizacja społeczno-zawodowa (Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywności Zawodowej, zatrudnianie wspomagane, Środowiskowy Dom Samopomocy); self-advokatura jako forma aktywizacji i wspierania godności osób z niepełnosprawnością intelektualną. Zabezpieczenie mieszkaniowe. Zabezpieczenie prawne i finansowe. Wsparcie rodzin/ prawnych opiekunów dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną. Polityka wytechnieniowa. Organizacja czasu wolnego, wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością intelektualną w dostępie do rehabilitacji, edukacji, sportu, kultury i rekreacji.

MODUŁ 8.2 PRZYGOTOWANIE DYDAKTYCZNO-METODYCZNE

- 90) Metodyka wychowania przedszkolnego dzieci z niepełnosprawnością intelektualną** – Podstawy teoretyczne i organizacyjno-prawne pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną w przedszkolu. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego, adaptacja treści i realizacja w stosunku do wychowania i kształcenia dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Adaptacja przedszkolna dziecka z niepełnosprawnością intelektualną – źródła trudności, możliwości wspomagania. Diagnoza przedszkolna i wspomaganie dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w osiągnięciu gotowości do nauki w szkole. Tworzenie warunków wspierania indywidualnych możliwości rozwojowych małego dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w aspekcie biopsychospołecznym. Formy organizacyjne

pracy wychowawczo-dydaktycznej w przedszkolu. Zabawa jako podstawowa forma aktywności dziecka. Zajęcia rozwijające zaradność samoobsługową, umiejętności poznawcze, niwelujące niewłaściwe zachowania, wzmacniające umiejętności społeczne. Wybrane metody i formy pracy z dziećmi z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim i głębszym. Zajęcia wspierające rozwój dziecka (zajęcia rewalidacyjne). Współpraca ze specjalistami, rodziną i środowiskiem lokalnym dziecka.

- 91) **Metodyka edukacji polonistycznej uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w klasach I-III** - Charakterystyka programu edukacji polonistycznej we wczesnej edukacji a właściwości rozwojowe ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Początkowa nauka czytania i pisania- gotowość i aspekty procesu czytania, metody nauki czytania analityczno-syntetyczna, globalna, sylabowa, koncepcja Glenna Domana, techniki usprawniające nabywanie umiejętność czytania i pisania, sprawdzanie i rozwijanie rozumienia czytanego tekstu. Kształcenie kompetencji komunikacyjnych uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną. Rozwijanie kompetencji ortograficzno-gramatycznych w klasach I-III. Metody aktywizujące i środki dydaktyczne stosowane w edukacji polonistycznej dzieci z obniżoną sprawnością intelektualną. Dostosowanie materiałów edukacyjnych do potrzeb ucznia z niepełnosprawnością intelektualną. Rozwiązania metodyczne w edukacji polonistycznej uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną.
- 92) **Metodyka edukacji matematycznej uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w klasach I-III** - Charakterystyka programu edukacji matematycznej we wczesnej edukacji a właściwości rozwojowe ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Kształtowanie orientacji w stosunkach przestrzennych. Wyodrębnienie i opisywanie cech wielkościowych. Elementy teorii mnogości w klasach I-III. Kształtowanie pojęcia liczby naturalnej, aspekty liczby. Funkcje i cele rachunku pamięciowego. Pojęcie działania i formuły matematycznej, własności działań. Kształcenie pojęcia dziesiętkowego układu pozycyjnego. Metody rozwiązywania zadań tekstowych. Czynnościowe nauczanie matematyki. Algorytmy działań pisemnych. Kształtowanie pojęć geometrycznych. Przyczyny specyficznych trudności w uczeniu się matematyki i wyrównywanie braków. Rola i znaczenie środków graficznych i dydaktycznych.. Cele i funkcje prac domowych. Rozwiązania metodyczne w edukacji matematycznej uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną.
- 93) **Metodyka edukacji społeczno-przyrodniczej uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną w klasach I-III** - Podstawa programowa kształcenia ogólnego w szkole podstawowej (klasy I-III). Analiza treści nauczania edukacji przyrodniczej, ich adaptacja i realizacja w stosunku do potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim. Paradygmat konstruktywistyczny. Praca badawcza ucznia - planowanie i prowadzenie obserwacji i doświadczeń. Edukacja ekologiczna. Wycieczka w realizacji treści przyrodniczych i geograficznych. Kąciki przyrody i zainteresowań, ścieżki ekologiczne, ogródki. Adaptacja i realizacja treści społecznych, przyrodniczych, historycznych i geograficznych w klasach I-III w stosunku do dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim.
- 94) **Metodyka wychowania i nauczania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym** – Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych oraz kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy. Wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia i opracowywanie oraz modyfikowanie programów kształcenia i wsparcia. Specjalistyczne metody rozwijania kompetencji osobistych, komunikacyjnych i społecznych. Organizowanie przestrzeni szkolnej oraz optymalnego stanowiska pracy. Współpraca z rodziną, innymi nauczycielami i specjalistami.
- 95) **Metodyka pracy rewalidacyjno-wychowawczej osób ze sprzężoną i głęboką niepełnosprawnością intelektualną** – Metody pracy z osobami z niepełnosprawnościami

sprzężonymi. Metody pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim. Organizacja i metodyka zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Konstruowanie programów kształcenia i wsparcia. Współpraca ze środowiskiem rodzinnym lub personelem opiekuńczym placówek pobytu stałego.

- 96) **Metodyka pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną w placówkach specjalnych** - Charakterystyka funkcjonowania placówek specjalnych dla osób z niepełnosprawnością intelektualną z uwzględnieniem funkcji rewalidacyjnej, społecznej, resocjalizacyjnej oraz opiekuńczo – wychowawczej. Cele, zasady i organizowanie pracy opiekuńczej i rewalidacyjno-wychowawczej w internacie szkoły specjalnej. Model pracy z wychowankami. System metod, form i środków oddziaływania wychowawczego i rewalidacyjnego w grupie. Praca wychowawcza i zajęcia pozalekcyjne w świetlicy szkolnej. Wybrane formy zajęć pozalekcyjnych. Projektowanie zajęć wychowawczych. Status wychowawcy w internacie, świetlicy szkolnej, ognisku wychowawczym, warsztacie terapii zajęciowej. Współdziałanie pracowników placówki wychowawczej z rodziną i najbliższym.
- 97) **Rewalidacja indywidualna uczniów z niepełnosprawnością intelektualną** - Cele, zasady organizacji zajęć rewalidacji indywidualnej. Rewalidacja indywidualna w świetle prawa oświatowego. Rodzaje zajęć rewalidacji indywidualnej. Główne kierunki działań rewalidacyjnych. Program rewalidacji indywidualnej. Zasady programowania jednostki metodycznej – konstruowanie scenariuszy zajęć rewalidacyjnych.

